

คู ่ มื อ

การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ด้วยผลงานด้านการสอน

โดย

คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ ของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการสอน

คำนำ

ด้วยคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ได้มีมติเห็นชอบ ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมให้คณาจารย์สามารถ เสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านได้ ด้วยผลงานรับใช้ท้องถิ่นและสังคม ผลงานสร้างสรรค์ ด้านสุนทรียะ ศิลปะ ผลงานการสอน ผลงานนวัตกรรม และผลงานศาสนา ทั้งนี้ เพื่อเป็นช่องทางในการ พัฒนาคุณภาพวิชาการและนวัตกรรมของประเทศให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับความ หลากหลายของศาสตร์ทั้งปวง รวมทั้งครอบคลุมผลงานที่คณาจารย์ได้นำความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา ของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ ชุมชน หรือสังคม โดยเน้นการนำไปใช้จริงที่สามารถ ประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งประกาศ ก.พ.อ. ฉบับดังกล่าว ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๔ ง วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕ โดยมีผลให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัด จากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา คือ ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

คู่มือนี้ ได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริม และสนับสนุนการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม และรองรับกลุ่มบุคลากร ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านภาคปฏิบัติ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเป็นฐาน มีผลงานเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนอย่างโดดเด่น สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในบริบทอื่นได้ มีเนื้อหาประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ บทนำ และส่วนที่ ๒ การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ คุณสมบัติของผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ผลการสอน ผลงานการสอน จริยธรรม และจรรยาบรรณ ทางวิชาการ รวมทั้งกระบวนการในการพิจารณาการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน

อ.ก.พ.อ.วิชาการๆ ด้านการสอน

๗ ชั้นวาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ම
วัตถุประสงค์	Œ
ส่วนที่ ๑ บทนำ	હૈ
ส่วนที่ ๒ การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	
คุณสมบัติของผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ	ଚା
ผลการสอน	ಡ
♦ ผลงานการสอน	೮
💠 จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ	මග
💠 กระบวนการในการพิจารณาการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ	මම
ด้านการสอน	
ภาคผนวก	දුම

วัตถุประสงค์

คู่มือฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นสำหรับคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการขอกำหนดตำแหน่ง ทางวิชาการได้ศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและหลักฐานในการเสนอขอกำหนดตำแหน่งวิชาการด้านการ สอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑. คุณสมบัติของผู้ขอกำหนดตำแหน่งในด้านการสอน
- ๒. แนวคิดและหลักการในการเสนอผลงานการสอนที่เป็นผลงานเชิงปฏิบัติโดยใช้แนวคิดทฤษฎี เป็นฐาน มีผลงานเชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างโดดเด่น สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในบริบทอื่นได้
- ๓. ลักษณะผลงาน และจัดเตรียมเอกสารหลักฐานในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ด้านการสอน
- ๔. หลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินผลงานการสอนเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ในแต่ละระดับ

ส่วนที่ ๑

เป้าหมาย

การกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์เฉพาะด้าน เป็นช่องทางใหม่ของการพัฒนาคุณภาพวิชาการและนวัตกรรมของประเทศ ให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับความหลากหลายของศาสตร์ทั้งปวง รวมทั้งครอบคลุมผลงาน ที่คณาจารย์ได้นำความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ ชุมชน หรือสังคม การขอกำหนดตำแหน่งเฉพาะด้านนี้เน้นการนำไปใช้จริง และสามารถประเมินผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้นได้

เป้าหมายของการกำหนดตำแหน่งวิชาการเฉพาะด้านการสอน กำหนดขึ้นสำหรับคณาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีความโดดเด่นด้านความเป็นครูที่อุทิศตนในการทำงานเพื่อศิษย์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในภาคปฏิบัติด้านการสอน เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ทางการศึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนทั่วไป การขอตำแหน่ง เฉพาะด้านการสอนนี้ เปิดโอกาสแก่คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาได้ใช้ช่องทางการขอกำหนดตำแหน่ง เฉพาะด้านการสอนเป็นเส้นทางก้าวหน้าทางวิชาชีพจากผลงานด้านการสอน

หลักการของการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน

หลักการสำคัญของการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านการสอน คือ ผลงานทางวิชาการ จะเป็นผลงานเชิงประจักษ์ที่สะท้อนความสามารถของผู้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอนที่นำไปสู่ การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รวมทั้งสะท้อนความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการจัด การเรียนการสอน สื่อการจัดการเรียนการสอน และการประเมินการจัดการเรียนการสอน โดยผู้เสนอขอ ตำแหน่งสามารถอธิบายหรืออ้างอิงแนวคิดหลักการที่นำมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน

คุณลักษณะสำคัญของผลงานด้านการสอน ต้องสะท้อนความสามารถในการออกแบบการจัด การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของรายวิชา รวมทั้งสอดคล้องกับ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในรายวิชา หรือหลักสูตรในสาขาวิชาที่เสนอขอ และสอดคล้องกับสังคมโลก ยุคปัจจุบัน

ผลงานที่เสนอขอจะต้องผ่านการจัดการเรียนการสอนจริงมาแล้ว และมีหลักฐานเชิงประจักษ์ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตร สามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่น ในการนำไปปรับใช้ รวมทั้งอาจมีหลักฐานที่เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล

นิยาม

ผลงานการสอน

หมายถึง ผลงานในวิชาใดวิชาหนึ่งซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันอื่น ที่ ก.พ.อ. กำหนด อันประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ (แผนการสอน วิธีการสอน สื่อการสอน การวัดและการประเมิน) หรือนวัตกรรมการสอน อันเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชาการ หรือวิชาชีพ ได้ใช้ปฏิบัติ ในงานประจำมาแล้ว และเกิดผลลัพธ์ที่แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้น อย่างเห็นได้ชัด และก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในผู้เรียนและผู้สอน ได้รับการเผยแพร่ครบถ้วนสมบูรณ์ ในสาขาวิชาการ หรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือมีการถ่ายทอดสู่การใช้งานจริงในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ผู้สอนอาจเลือกผลงานที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนทั้งวิชาหรือเป็นส่วนหนึ่งของวิชาก็ได้

คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์

หมายถึง การเป็นผู้อุทิศเวลาและผู้สร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานเพื่อดูแล เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจและให้โอกาสแก่ลูกศิษย์โดยเสมอภาคและยุติธรรม ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามศักยภาพและสร้างแรงบันดาลใจและความสัมพันธ์ระหว่าง "ครู" และ "ลูกศิษย์" ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ มีสัมพันธภาพที่เอื้ออาทรต่อกัน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ส่งผลให้ลูกศิษย์นำองค์ความรู้และแบบอย่างไปสู่การปรับใช้หรือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและมีคุณูปการต่อการศึกษา

ส่วนที่ ๒

การพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ให้พิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ผลการสอน ผลงานการสอน และจริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ

คุณสมบัติของผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

ในกรณีที่ผู้ขอเสนอผลงานทางวิชาการด้านการสอน ผู้นั้นต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย อย่างร้ายแรง หรือไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และไม่เคยถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติชี้มูลความผิด

- ๑. คุณสมบัติของผู้ขอกำหนดตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์
- ๑.๑ ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ และทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าหกปี หรือ
- ๑.๒ ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์ และทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปี หรือ
- ๑.๓ ในกรณีที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า ผู้นั้นต้องดำรงตำแหน่ง อาจารย์ และทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และพ้นระยะทดลองการปฏิบัติงานที่กำหนด โดยสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ
- ๑.๔ ในกรณีที่ผู้ขอเคยได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์พิเศษในสถาบันอุดมศึกษาที่ ก.พ.อ. รับรอง และได้สอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค หรือปฏิบัติงาน ด้านวิชาชีพที่ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เสนอขอกำหนดตำแหน่งมาแล้ว อาจนำ ระยะเวลา ระหว่างเป็นอาจารย์พิเศษในภาคการศึกษาที่สอน หรือปฏิบัติงานด้านวิชาชีพนั้นมารวมคำนวณเวลา ในการสอนได้สามในสี่ส่วนของเวลาที่ทำการสอน
- ๑.๕ ในกรณีที่ผู้ขอได้รับวุฒิเพิ่ม ให้นับระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์ ก่อนได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นและเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์หลังจากได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นรวมกัน เพื่อขอแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ได้ตามอัตราส่วนของระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคุณสมบัติ เฉพาะตำแหน่ง
- คุณสมบัติของผู้ขอกำหนดตำแหน่งรองศาสตราจารย์
   ผู้ขอต้องดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว
   ไม่น้อยกว่าสองปี
- ๓. คุณสมบัติของผู้ขอกำหนดตำแหน่งศาสตราจารย์ ผู้ขอต้องดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองปี

ผลการสอน

๑. การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือรองศาสตราจารย์

๑.๑ ต้องประเมินคุณภาพการสอนของผู้ขอที่ครอบคลุมข้อมูลที่จำเป็นทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ สามารถประเมินการเรียนรู้ได้ผล ถูกต้องที่สุด และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือ รองศาสตราจารย์ ซึ่งวิธีการประเมินคุณภาพการสอน สภาสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดเองได้ ตามความเหมาะสมของแต่ละสถาบัน โดยผู้ขอต้องมีความชำนาญในการสอน สำหรับตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีความชำนาญพิเศษในการสอน สำหรับตำแหน่งที่ประเมินได้

๑.๒ ผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค หมายความว่าภายในสองภาค การศึกษาผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนรวมกันไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิต เช่น ผู้สอนมีภาระงานสอนสองรายวิชา วิชาละไม่น้อยกว่าสองหน่วยกิต ซึ่งสองรายวิชานั้นอาจจะอยู่ในภาคการศึกษาเดียวกันหรือคนละภาค การศึกษาก็ได้ แสดงว่าผู้ขอมีชั่วโมงสอนรวมกันไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค และ

๑.๓ จะต้องเสนอเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการประเมินผลการสอนที่ผลิตขึ้นตามภาระ งานสอน สำหรับกรณีที่ผู้ขอได้ทำการสอนหลายวิชาหรือสอนวิชาที่มีผู้สอนร่วมกันหลายคน จะต้องเสนอ เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการประเมินผลการสอน ในทุกวิชาหรือทุกหัวข้อที่ผู้ขอเป็นผู้สอน แล้วแต่กรณี ซึ่งรวมกันได้ไม่น้อยกว่าสามหน่วยกิตระบบทวิภาค เช่น ในรายวิชาสามหน่วยกิตสองรายวิชา มีผู้สอนสองคน ในแต่ละรายวิชา ในรายวิชาที่หนึ่งผู้ขอรับผิดชอบสอนเทียบเป็นสองหน่วยกิต ในรายวิชาที่สองผู้ขอ รับผิดชอบสอนเทียบเป็นหนึ่งหน่วยกิต ผู้ขอต้องเสนอเอกสารหลักฐานทั้งสองรายวิชาในส่วนที่ตนเอง รับผิดชอบ ซึ่งเอกสารหลักฐานดังกล่าวต้องมีคุณภาพตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด มีการอ้างอิง แหล่งที่มา และได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้ว โดยผ่านการประเมินจากคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่ง ทางวิชาการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษา

๒. การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา โดยไม่ต้องประเมินผลการสอน

ผลงานการสอน

รูปแบบของผลงานการสอนจะต้องประกอบไปด้วย

๑. เอกสารซึ่งมีคำอธิบายหรือคำชี้แจงรายละเอียดที่ชัดเจน รายละเอียดเนื้อหาของเอกสาร ที่นำเสนอนั้น อย่างน้อยต้องประกอบด้วย สาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑.๑ สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรือปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน หมายถึง การระบุปัญหา สภาพการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นซึ่งมีความสำคัญและ มีความจำเป็นในการแก้ปัญหาและ/หรือพัฒนาการเรียนการสอน โดยการศึกษา สำรวจ วิเคราะห์ปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรือปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งสภาพทั่วไปของสถานที่ อุปกรณ์ ผู้เรียน ผู้สอน รวมทั้งปัญหาและสถานการณ์ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ตลอดจน ปัจจัยสำคั้ญที่จะส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งมีมากมายหลายประการ ได้แก่ ปัจจัย ภายในตัวผู้เรียนเอง ครอบครัว และสังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม บริบทที่อยู่รอบตัวของผู้เรียนและ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนที่จะสามารถนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ความต้องการในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอาจมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์หรือที่คาดหวังไว้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ คุณธรรม จริยธรรม และสมรรถนะของผู้เรียน รวมทั้งภูมิหลัง ความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual difference) ความพร้อม (readiness) ในการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนบริบทที่เกี่ยวข้องกับการสอน หรือแรงผลักดัน คุกคามจากภายนอก เช่น นโยบาย คำสั่ง สภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ความต้องการการสอนสมัยใหม่ ที่สนองตอบต่อความต้องการของสังคมภายนอก หรือมีองค์ความรู้ใหม่ที่น่าสนใจในการนำมาใช้ ในการจัดการเรียนการสอน ฯลฯ รวมถึงปัญหาที่อาจเกิดจากตัวผู้สอนเองที่ไม่มีกลยุทธ์ ไม่ได้ใช้เทคนิค วิธีการสอนในการสอนที่ดีพอ ผู้สอนจำเป็นต้องทำการศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพการณ์ต่างๆ เพื่อที่จะ กำหนดปัญหาและระบุสภาพปัญหาให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้ออกแบบการสอน ตั้งจุดประสงค์การสอน และจัดการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

๑.๒ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและเหตุผล ที่ผู้สอนใช้ในการออกแบบการเรียน การสอน หัวข้อนี้เป็นผลการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี กระบวนทัศน์ใหม่ ทางวิชาการและทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องในการนำมาใช้ในการออกแบบการสอน สามารถสร้างเป็น นวัตกรรมการสอนหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ประยุกต์จากของเดิมอย่างเห็นได้ชัดเพื่อแก้ปัญหาและ พัฒนาการสอน

เนื่องจากการสอนเป็นสิ่งที่ซับซ้อน ต้องใช้ความรู้ที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ลึกซึ้ง ในการสอนเพราะเกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของมนุษย์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปและหลากหลาย มีความซับซ้อนและทวีความรุนแรงมากขึ้น ผู้เรียน มีภูมิหลัง มีสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นเรื่อง ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและรอบด้านและทันสมัยจึงจะสามารถช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาการสอนได้ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษา วิเคราะห์ และประยุกต์ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี กระบวนทัศนใหม่ทางวิชาการ และทางจิตวิทยาการเรียนรู้ นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งยังจะต้องมีการ วิเคราะห์กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานคุณวุฒิ มาตรฐานวิชาชีพ และกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษารูปแบบ เทคนิค วิธีการสอนต่างๆ สื่อการสอน เทคโนโลยี ดิจิทัล งานประดิษฐ์คิดค้นที่พัฒนาขึ้น เพื่อที่ผู้สอนจะนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน

การสอนให้มีคุณภาพเหมาะสมกับผู้เรียนตอบสนองต่อจุดประสงค์ของหลักสูตรและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ แนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจ เช่น การจัดการเรียน การสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (child center) การบูรณาการความรู้ ศาสตร์การสอน การประเมินเนื้อหาสาระ และเทคโนโลยี (TPACK) ทักษะโลก ยุคใหม่ (future skill) หรือทักษะศตวรรษที่ ๒๑ การเรียนออนไลน์ และห้องเรียนออนไลน์ ฯลฯ รวมทั้ง แนวคิด ทฤษฎีด้านวิธีสอน และรูปแบบการสอนเฉพาะทางในรายวิชาที่สอน ซึ่งแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เหล่านั้นได้มีการพัฒนาเป็นองค์ความรู้สู่ศาสตร์การสอนสมัยใหม่มากมาย หลากหลายรูปแบบ หลายเทคนิค วิธีการที่ผู้สอนสามารถเลือกมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ตัวอย่างเช่น การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (flipped classroom) การจัดการเรียนการสอน จากกรณีศึกษา (case - based learning) เป็นต้น

๑.๓ หลักสูตรและรายละเอียดรายวิชา แผนการสอน สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้/การใช้สื่อการเรียนรู้ หัวข้อนี้เป็นการตีความหมายและกำหนดรายละเอียดของการสอน เกิดจากการ ที่ผู้สอนนำแนวคิด ทฤษฎี กระบวนทัศน์ใหม่ ความรู้ และข้อมูลจากข้อ ๑.๒ มาออกแบบการสอน โดยการ จัดทำรายละเอียดรายวิชา (โครงสร้างรายวิชา) และจัดทำแผนการสอน โดยนำแนวคิด วิธีการ หรือ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่คัดสรรแล้ว โดยที่อาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่เพียงบางส่วนหรืออาจเป็น กระบวนทัศน์ใหม่ในบริบทหนึ่งหรือในช่วงเวลาหนึ่ง หรืออาจเป็นสิ่งใหม่ที่กำลังอยู่ในกระบวนการพิสูจน์ ทดสอบ หรือได้รับการยอมรับนำไปใช้แล้วแต่ยังไม่แพร่หลาย มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาของตนให้ครอบคลุมและตอบจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรต้นทาง (มาตรฐานคุณวุฒิ(มคอ.) และรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.๒) กำหนด ทั้งนี้ ผู้สอนควรมีการตรวจสอบคุณภาพ/ประสิทธิภาพ ของหลักสูตรรายวิชา (โครงสร้างรายวิชา) และแผนการสอน ก่อนนำไปใช้

๑.๓.๑ การจัดทำรายละเอียดรายวิชา (โครงสร้างรายวิชา) เป็นการกำหนดรายละเอียด ของการสอนในรายวิชา การวางแผนบริหารจัดการเรียนการสอนรายวิชาให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่ วางแผนไว้ในหลักสูตร โดยการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและเทคโนโลยีการสอน และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อย่างสัมพันธ์กัน เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต เวลาเรียน และเหมาะสมกับผู้เรียน มีการจัดลำดับ ของเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม มีความต่อเนื่องตามลำดับความจำเป็นก่อนหลัง ตามความยากง่ายของเนื้อหา และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันกับวิชาอื่นในลักษณะที่เอื้อประโยชน์และ ส่งเสริมซึ่งกันและกัน การกำหนดกิจกรรมและผลการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่จุดหมายและผลการเรียนรู้ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์และ สมรรถนะที่สำคัญจำเป็นตามที่กำหนด โดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการ ความสามารถและ ความพร้อมของผู้เรียนควบคู่กันไป ดังนั้น ในการจัดทำรายละเอียดรายวิชา ผู้สอนจะต้องศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตลอดจนผลการประเมินปรับปรุงหลักสูตรและรายละเอียดรายวิชามาก่อนแล้ว เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้สอนควรจะเป็นผู้ออกแบบและจัดทำหรือมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดทำหลักสูตร และรายละเอียดรายวิชา โครงสร้างรายวิชาด้วยตนเอง โดยอาจเขียนเป็นตารางหรือความเรียงขึ้นอยู่กับ ผู้สอนหรือตามรูปแบบที่สถาบันกำหนด

๑.๓.๒ การจัดทำแผนการสอน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนเตรียมการจัดการสอนไว้ ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เป็นการนำหลักสูตรรายวิชาในแต่เรื่องหรือแต่ละหัวข้อตามที่โครงสร้างรายวิชา กำหนดไว้ มาวางแผนและจัดทำแผนการสอนแต่ละหัวข้อหรือแต่ละคาบอย่างละเอียด ซึ่งผู้สอนต้องศึกษา ในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ก่อนลงมือเขียนแผนการสอน คือ โครงสร้าง (หลักสูตร) รายวิชา มาตรฐาน ผลการเรียนรู้ เนื้อหาและธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่สอน แนวทางการจัดกิจกรรม สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอน และแนวการวัดผลและการประเมินผล ซึ่งผู้สอนจะต้องนำผล การวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ทั้งแนวคิด ทฤษฎีการสอน และข้อมูลต่างๆ รวมทั้งนำผลการประเมินปรับปรุง แผนการสอนที่ผ่านมา นำมาเป็นพื้นฐานในการวางแผนการสอนและจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรม ให้เหมาะสมกับบริบท พื้นที่ สภาพการณ์ และผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ ผู้สอนต้อง เตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนล่วงหน้าเพื่อช่วยให้การสอนเป็นไปอย่างราบรื่น สามารถป้องกันแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ได้แก่ การเตรียมห้องเรียน/สถานที่เรียน การปรับสภาพแวดล้อม ในห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี และทรัพยากรการสอน การจัดบริเวณสถานศึกษาหรือ แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ให้เป็นแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การขอความร่วมมือและ ใช้แหล่งความรู้จากหน่วยงานอื่นทั้งภายใน ภายนอก การเชิญวิทยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และกระตุ้นการเรียนรู้ เพื่อให้ผลลัพธ์การสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ที่วางไว้

๑.๓.๓ การใช้และจัดทำสื่อการเรียนรู้ เป็นการจัดเตรียมสื่อ เทคโนโลยี อุปกรณ์ การสอนและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งทรัพยากร การนำเอาวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและวิธีการ ทรัพยากร ตลอดจนภูมิปัญญาและแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมกันอย่างมีระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ผู้สอนอาจเลือกสื่อหรือเป็นผู้สร้าง พัฒนาสื่อการสอนขึ้นได้เอง และนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา/ สาระการเรียนรู้ /กิจกรรมการเรียนการสอน เหมาะสมกับ ผู้เรียน ผู้สอนต้องกำหนดและระบุสื่อ/แหล่งเรียนรู้ให้ชัดเจนว่าใช้สื่อประเภทใดไม่ว่าจะเป็นวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ หรือเทคโนโลยี หรือสื่อในชุมชน ห้องเรียนมีบรรยากาศเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นห้องเรียน ปกติ ห้องเรียนออนไลน์ หรือห้องปฏิบัติการ หรือสถานที่เรียนนอกสถานที่ ผู้สอนได้มีการเตรียมการ ให้สะอาดถูกสุขลักษณะ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีสีสัน สวยงาม ดูสบายตา มีอากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่าง เพียงพอ ไม่มีเสียงรบกวน ไม่ร้อนเกินไป อากาศไม่เป็นพิษ สิ่งที่อยู่ในชั้นเรียนสามารถเอื้อต่อการทำกิจกรรม ประเภทต่างๆ ทำให้ผู้เรียนมีความสุข มีอิสระและเสรีภาพในการเรียน

สำหรับทรัพยากรการเรียนการสอน หมายถึง ตำราและเอกสาร หนังสือ วารสาร รายงาน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ กฎระเบียบต่างๆ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และแหล่งอ้างอิงที่สำคัญอื่นๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งเอกสารและข้อมูลแนะนำ เช่น หนังสือ วารสาร รายงาน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ กฎระเบียบต่างๆ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และแหล่งอ้างอิง ที่สำคัญอื่นๆ ที่ผู้สอนจะต้องศึกษามาก่อนเป็นอย่างดี โดยอาจจัดทำขึ้นเองหรือเลือกมาใช้ในการสอน ๑.๓.๔ การวัดและการประเมิน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน

เป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑.๓.๔.๑ สอดคล้อง สัมพันธ์กันกับหลักสูตรรายวิชาที่กำหนดไว้ สอดคล้อง สัมพันธ์กันและกันกับจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการสอน

๑.๓.๔.๒ เป็นไปตามสภาพจริง เน้นการประเมินอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา สามารถดำเนินการได้ทุกสภาพการณ์ ดำเนินการไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นการ ประเมินที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนและการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย ด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถ หลายๆ ด้าน การประเมินด้านความคิด เน้นความคิดเชิงวิเคราะห์สังเคราะห์ เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียนผู้ปกครองและผู้สอน

๑.๓.๔.๓ ระบุองค์ประกอบย่อยในการวัดและการประเมินอย่างชัดเจนและ รอบด้าน โดยศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อกำหนด สิ่งที่จะวัด วิธีวัด เครื่องมือวัด เกณฑ์การใช้ วิธีการที่หลากหลาย เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน รอบด้านตามสภาพจริงแล้ว ในการกำหนดเครื่องมือในการประเมินจึงต้องหลากหลายครอบคลุมจุดประสงค์ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การรายงานตนเอง ของผู้เรียนจากแฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

๑.๔ กระบวนการในการนำไปใช้กับผู้เรียนในสถานการณ์จริง หัวข้อนี้แสดงถึงการนำแผนการ สอนที่ออกแบบมาเป็นอย่างดีแล้วไปใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนในชั้นเรียนในสถานการณ์จริง เป็น ขั้นตอนที่ผู้สอนต้องใช้ศิลปะในการสอนอย่างเต็มที่เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ซึ่ง ผู้สอนมีการศึกษาหาความรู้ ทำการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูล ภูมิหลังของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งสภาพ ปัญหาการเรียนของผู้เรียนมาแล้วเป็นอย่างดี ในการนำแผนการสอนไปจัดกิจกรรมการสอน ควรมีหลักการ ดังนี้

๑.๔.๑ ผู้สอนต้องสอนตรงตามแผนการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์และผลการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ในบางครั้งถ้ามีความจำเป็นสามารถยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์โดยคำนึงถึงเหตุผล และความจำเป็น และสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเกิดอุบัติการณ์ที่ไม่คาดคิด มาก่อน อาจมีการเลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงเวลาหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอนได้บ้าง ตามความจำเป็น ซึ่งผู้สอนจะต้องมีการบันทึกเหตุผลและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแผนการสอน หลังการสอนทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงการสอน

๑.๔.๒ ผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการจัดสภาพแวดล้อม จัดพื้นที่การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร ปลอดภัย เสมอภาคและเท่าเทียม ดูแลรักษากฎ กติกา วินัย ของชั้นเรียน สร้างแรงจูงใจในการเรียนและสร้างบรรยากาศการสอนที่มีชีวิตชีวา จัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) สามารถจำลองสถานการณ์สมมติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือรัน เข้าร่วมกิจกรรม การเรียนและติดตามการสอนตลอดเวลา ใช้สื่อการสอน อุปกรณ์และสื่อปฏิสัมพันธ์แบบดิจิทัล (digital interactive media) สื่อภาษา สื่อ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัยและเหมาะสมเป็นอย่างดี ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ยกตัวอย่างประกอบ สอดแทรก ประสบการณ์จริง ใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนคิดและตอบคำถาม

๑.๔.๓ ผู้เรียนมีโอกาสและสามารถเสาะแสวงหาความรู้ สร้างหรือพัฒนาความรู้ ด้วยตัวเอง มีปฏิสัมพันธ์ การโต้ตอบ การมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันทำกิจกรรม รู้จักคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้อย่างมีเหตุผลในวิชาที่สอน มีวิจารณญาณ รู้ว่าแหล่งความรู้ใดที่ควรเชื่อถือ สามารถ เป็นผู้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (lifelong learner)

๑.๔.๔ ผู้สอน มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน แสดงออก อย่างมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม มีเหตุผลและยุติธรรมและรับฟังความคิดเห็น สอดแทรกเทคนิค การมีปฏิสัมพันธ์ การร่วมงาน (interpersonal skill) ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกแสดง ความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์และเคารพชึ่งกันและกัน

๑.๔.๕ ผู้สอน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์ และสร้าง แรงบันดาลใจและความสุขในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และความก้าวหน้า ในวิชาชีพได้ตามแนวทางและวิธีที่ตนถนัด

๑.๔.๖ ผู้สอนควรมีการประเมินตลอดเวลาโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การซักถาม ผู้สอนสามารถสร้างและเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เหมาะสม เป็นไปตามสภาพจริง ทั้งนี้ ผู้สอนมีการประเมินและบันทึกผลการสอน และกิจกรรมการสอน ทั้งระหว่างสอน (formative assessment) และหลังจากการสอน (summative assessment) เพื่อบันทึก ข้อสังเกตที่พบข้อดี ข้อบกพร่อง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแผนการสอน

๑. ๕ ผลลัพธ์ที่แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้น เป็นที่ประจักษ์ชัด และก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในผู้เรียนและผู้สอน โดยแสดงผลลัพธ์ของผู้เรียนทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม หัวข้อนี้ควรเขียนผลลัพธ์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรที่ตั้งไว้ ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และคุณธรรม จริยธรรม พิจารณาจากหลักฐานและจากการประเมินและแหล่งข้อมูล ที่หลากหลายตามสภาพจริง ซึ่งประกอบด้วย

๑.๕.๑ ผลลัพธ์ด้านความรู้ ความคิด และทักษะของผู้เรียน ในรายวิชาที่สอน ได้แก่ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนตามจุดประสงค์ของแผนการสอน บรรลุผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตร กำหนด มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามที่มอบหมายได้ มีพัฒนาการในด้านความรู้ทางวิชาการและ พัฒนาการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และมีผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีผลงานเชิงประจักษ์ ด้านการคิดค้น ผลงาน ชิ้นงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา มีผลงานที่เกิดจากความร่วมมือกับผู้อื่นทั้งในและ นอกสถานศึกษาหรือได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน บุคคล ในชุมชน หรือสังคม ระดับจังหวัดหรือ ระดับภูมิภาคในการทำกิจกรรมต่างๆ ทางวิชาชีพอย่างสร้างสรรค์ มีผลงาน นวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ ในสังคม หรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพในระดับต่างๆ หรือไปจนถึงระดับชาติหรือนานาชาติในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น การได้รับรางวัล การยกย่องจากสังคม การเผยแพร่ตีพิมพ์ผลงาน

๑.๕.๒ ผลลัพธ์ด้านคุณลักษณะและพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ผู้เรียน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่สอน มีเจตคติต่อการเรียน ต่อวิชาชีพ และสังคมประเทศชาติ ผู้เรียนกระตือรือรัน ต่อการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาชีพ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ผู้เรียนสามารถริเริ่มและสร้างสรรค์ชิ้นงาน ที่เกิดจากการสร้างแรงบันดาลใจของตนเอง ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน เป็นตัวอย่างหรือต้นแบบ ที่มีความสุขในการเรียนและได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน ตามศักยภาพ ผู้เรียนและผู้สอนเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรม และการรับใช้สังคม ผู้เรียนและผู้สอนเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ ผู้เรียนและผู้สอนพึงพอใจในการเรียนการสอน ความพึงพอใจของผู้ใช้นักศึกษาและบัณฑิต

๑.๖ เอกสารหลักฐานผลการประเมินการสอนทุกกระบวนวิชาย้อนหลัง ๒ ปีการศึกษา หัวข้อนี้ผู้ขอกำหนดตำแหน่งต้องแสดงหลักฐานผลการประเมินการสอนทุกกระบวนวิชาย้อนหลัง ๒ ปีการศึกษาจากต้นสังกัด สำหรับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ผลการสอนเฉลี่ยระดับดีมาก และศาสตราจารย์ ผลการสอนเฉลี่ยระดับดีเด่น เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติความเป็นผู้สอนที่ดีในการที่จะเป็น ผู้ขอผลงานด้านการสอน

๒. เอกสารหลักฐานผลการประเมินของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (peer reviewers) จากบุคคลภายนอก เอกสารในข้อที่ ๑.๑ - ๑.๖ จะต้องได้รับการประเมินโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (peer reviewers) จากบุคคลภายนอก สำหรับผู้ช่วยศาสตราจารย์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิระดับมหาวิทยาลัย สำหรับ รองศาสตราจารย์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับชาติ และสำหรับศาสตราจารย์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หมายถึง ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น หรือ สาขาวิชาใกล้เคียง โดยต้องเป็นบุคคลที่มิใช่บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้ขอสังกัดและไม่ได้อยู่ในบังคับ บัญชาของสถาบันอุดมศึกษานั้น

๓. หลักฐานเชิงประจักษ์ของผลงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับวิชาการ หรือวิชาชีพ โดยผลงานแต่ละชิ้นต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ อย่างน้อย ๒ รายการ ดังนี้

๓.๑ การนำไปใช้งานจริงโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงานต้นสังกัดระดับคณะ มหาวิทยาลัย เช่น การพัฒนาผู้เรียนกลุ่มอื่น การขยายผลใช้งานเป็นต้นแบบภายในคณะ มหาวิทยาลัย เป็นต้น

๓.๒ ผลงานอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่ใช่ลิขสิทธิ์ ที่เข้าสู่กระบวนการขอรับการรับรอง ทรัพย์สินทางปัญญา เช่น หนังสือรับรองการยื่นคำขอรับ อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตร เป็นต้น

๓.๓ บทความฉบับสมบูรณ์เสนอในที่ประชุมวิชาการที่จัดโดยสมาคมวิชาการ หรือวิชาชีพ ที่มีการจัดอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๕ ปี ทั้งในระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีการบรรณาธิการ โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายสถาบัน และมีการประเมินคุณภาพ

๓.๔ บทความวิชาการในหนังสือรวมบทความ หรือวารสารวิชาการที่มีการบรรณาธิการ โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน

๔. หลักฐานที่แสดงถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์

หัวข้อนี้ผู้ขอกำหนดตำแหน่งจะต้องแสดงหลักฐานที่สะท้อนให้เห็นพฤติกรรม การปฏิบัติตน ของผู้ขอที่แสดงต่อผู้เรียน/ศิษย์ ซึ่งสะท้อนพฤติกรรมการเสียสละ ทุ่มเทช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน การสร้างแรงบันดาลใจและการสร้างแรงจูงใจแก่ศิษย์ การมีปฏิสัมพันธ์อันดีเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ ซึ่งส่งผลอย่างชัดเจนต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน/ศิษย์ และการปฏิบัติตนที่แสดงความมุ่งมั่นในการมี ส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคล /องค์กรในการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ

๔.๑ แนวทางการจัดเตรียมเอกสารเพื่อการประเมินคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ ความเป็นอาจารย์ ในการเสนอข้อมูลนั้นผู้ขอรับการประเมินอาจจะนำเสนอทั้งพฤติกรรม กระบวนการ ดำเนินการและผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เป็นผลงานที่มีความโดดเด่น ได้รับการยกย่อง และยอมรับอย่างกว้างขวาง เพื่อแสดงถึงการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ความเป็นอาจารย์ผู้ขอรับการประเมินควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ ศึกษา และทำความเข้าใจเกณฑ์มาตรฐาน/ประเด็น และระดับคุณภาพ ในการประเมินที่กำหนด ซึ่งแสดงถึงการมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ในระดับ ที่ขอรับการประเมิน

๔.๑.๒ ประมวลข้อมูลพฤติกรรม กระบวนการ และผลที่เกิดกับผู้เรียนที่แสดงถึง การมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ ใน ๔ ประเด็น คือ ๔.๑.๒.๑ ความเป็นผู้อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อดูแลช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนา ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ

๔.๑.๒.๒ ความเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและการสร้างแรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิดการพัฒนา /ความเปลี่ยนแปลง

๔.๑.๒.๓ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้เรียน/ลูกศิษย์ ทั้งทางวิชาการ/ วิชาชีพ และสัมพันธภาพที่แสดงความเอื้ออาทรระหว่างกัน

๔.๑.๒.๔ การส่งเสริมสนับสนุนและมีคุณูปการต่อการศึกษา เป็นการปฏิบัติตน ที่แสดงความมุ่งมั่นในการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับบุคคล /องค์กรในการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ

๔.๑.๓ จัดทำข้อมูลร่องรอย หลักฐาน และรายละเอียดในแต่ละประเด็นมีดังนี้

ประเด็น	คำอธิบาย/คำแนะนำสำหรับผู้ขอ
ความเป็นผู้อุทิศเวลาในการ ปฏิบัติงานเพื่อดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามศักยภาพ	๑) มีข้อมูลกระบวนการ วิธีการ แนวทางที่ต้องใช้ความพยายาม และความเสียสละแรงกาย เวลา สติปัญญา และอื่นๆ ในการ พัฒนาผู้เรียนที่ดูแลรับผิดชอบให้เกิดการพัฒนาจากเดิม ส่งผลให้ ผู้เรียนมีผลงานโดดเด่นอย่างเห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยอาจจะ แยกเสนอข้อมูลการดำเนินการที่แตกต่างกันในผู้เรียนกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ (๑) ผู้เรียนที่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษด้านใดด้านหนึ่ง (๒) ผู้เรียนที่มีความต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษด้านใด ด้านหนึ่ง และ (๓) ผู้เรียนปกติ ๒) มีข้อมูลการได้รับรางวัล การยอมรับ ผลงาน/ผลผลิตของ ลูกศิษย์/ผู้เรียน ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นผลจากการส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือของอาจารย์ ๓) มีข้อมูลที่ผู้เรียนสะท้อนให้เป็นความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ของตนเองซึ่งเป็นผลจากการดูแลช่วยเหลือของอาจารย์ ๔) มีข้อมูลที่เพื่อนร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนสะท้อน ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนของผู้เรียนซึ่งเป็นผลจากการ ดูแลช่วยเหลือของอาจารย์
๒. ความเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจ และการสร้างแรงจูงใจแก่ศิษย์ ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิด การพัฒนา /ความเปลี่ยนแปลง	๑) มีข้อมูลการเป็นแบบอย่าง/ตัวแบบเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ศิษย์ ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิดการพัฒนา/ความเปลี่ยนแปลง จากเดิมอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ๒) มีข้อมูลแนวทางการให้กำลังใจ คำปรึกษา การชี้แนะแนวทาง ในการปฏิบัติตน หรือปฏิบัติงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนศิษย์นำไป ปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลง อย่างชัดเจน และประสบความสำเร็จจนได้รับการยอมรับ / การได้รับรางวัล/ได้รับการยกย่อง

ประเด็น	คำอธิบาย/คำแนะนำสำหรับผู้ขอ
	๓) มีข้อมูลที่ผู้เรียนสะท้อนให้เป็นความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ของตนเองจากการได้รับแรงบันดาลใจ และแรงจูงใจจากอาจารย์ ๔) มีข้อมูลที่เพื่อนร่วมงาน หรือผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนสะท้อนให้เห็น ความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนของผู้เรียนจากการได้รับแรงบันดาลใจ และแรงจูงใจจากอาจารย์
๓. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ครูและลูกศิษย์ ทั้งทางวิชาการ/ วิชาชีพ และสัมพันธภาพที่เป็น ความเอื้ออาทรระหว่างกัน	๑) มีข้อมูลกระบวนการ แนวทางการช่วยเหลือศิษย์อย่าง กัลยาณมิตรเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ การปฏิบัติงานเชิงวิชาการ การพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้า ในทางวิชาชีพด้านใดด้านหนึ่ง แก่ศิษย์จนศิษย์เกิดผลงานที่โดดเด่น ได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวาง ๒) มีข้อมูลที่สะท้อนจากศิษย์ให้เห็นการปฏิบัติของอาจารย์ที่แสดง ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ส่งผลให้ตนเอง เกิดพลังในการใช้ชีวิต การทำงาน และการแก้ปัญหาต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง ๓) มีข้อมูลที่สะท้อนจากเพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องที่แสดง ให้เห็นความเอื้ออาทร การช่วยเหลือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ของผู้ขอรับการประเมินต่อศิษย์ส่งผลให้ศิษย์เกิดพลังในการใช้ชีวิต การทำงาน และการแก้ปัญหาต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง
๔. การส่งเสริมสนับสนุนและ มีคุณูปการต่อการศึกษา เป็นการ ปฏิบัติตนที่แสดงความมุ่งมั่นใน การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กับบุคคล /องค์กรในการพัฒนา วิชาการและวิชาชีพ	๑) มีข้อมูลที่แสดงกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคล องค์กร หน่วยงานอื่น ในฐานะผู้ร่วมกิจกรรม หรือในฐานะผู้นำ ผู้ริเริ่ม ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาการศึกษาในระดับต่างๆ ทั้งระดับสถาบัน ระดับชาติ ระดับนานาชาติ ๒) มีข้อมูลผลงานที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมีความโดดเด่นได้รับการยอมรับ ในระดับต่างๆ ทั้งระดับสถาบัน ระดับชาติ ระดับนานาชาติ หรือ ผลงานที่ได้รับรางวัล การยกย่องจากสมาคมวิชาการหรือวิชาชีพ ในระดับต่างๆ หรือผลงานที่ได้รับการรับรอง/คุ้มครองทรัพย์สิน ทางปัญญา

๔.๑.๔ จัดทำเอกสารเพื่อการประเมินคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ ความเป็นอาจารย์ มีสาระสำคัญ ๒ ส่วนคือ

๔.๑.๔.๑ เอกสารสรุปสาระที่แสดงการเป็นผู้อุทิศเวลาและผู้สร้างแรงบันดาลใจ ในการปฏิบัติงานใน ๓ ประเด็น คือ ๑) ความเป็นผู้อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อดูแลช่วยเหลือส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ ๒) ความเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและการสร้างแรงจูงใจแก่ศิษย์ ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิดการพัฒนา/ ความเปลี่ยนแปลง ๓) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและ ลูกศิษย์และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ ทั้งทางวิชาการ/ วิชาชีพและสัมพันธภาพที่เป็นความเอื้ออาทร ระหว่างกัน

๔.๑.๔.๒ เอกสารสรุปสาระที่แสดงความมุ่งมั่นในการปฏิบัติตนในการพัฒนา วิชาการและวิชาชีพ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในเชิงวิชาการและวิชาชีพ การสร้างผลงานที่ดีเด่น จนได้รับการยกย่อง และยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยควรมีการแสดงหลักฐานการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และหลักฐานการได้รับรางวัลหรือการยกย่องจากองค์กร หน่วยงาน ในระดับต่างๆ ในการเสนอข้อมูลนั้นต้องสอดคล้องกับเกณฑ์ในระดับที่เสนอขอ

๔.๑.๕ พิจารณารายชื่อผู้เรียน/ ศิษย์ที่ได้เรียนรู้/ พัฒนาตนเองที่เป็นผลจากการปฏิบัติของ ผู้ขอรับการประเมิน ตลอดจนข้อมูลที่แสดงลักษณะการปฏิบัติงานของผู้เรียน /ศิษย์ ที่บ่งบอกถึง การนำความรู้และแนวทางการพัฒนาไปใช้ และผลงานของผู้เรียน/ศิษย์ที่เกิดขึ้นทั้งผลงานที่มีความโดดเด่น และผลงานที่ได้รับการยกย่องในลักษณะต่างๆ โดยจะต้องแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการ ปฏิบัติงานของผู้ขอรับการประเมิน โดยรายชื่อผู้เรียน/ศิษย์ที่แสดงอาจจะเป็นผู้เรียน/ศิษย์ที่สำเร็จการศึกษา แล้ว หรือผู้เรียน/ศิษย์ที่กำลังศึกษาอยู่ หรือ ผู้เรียน/ศิษย์ ทั้ง ๒ กลุ่ม อย่างน้อย ๕ คน พร้อมที่อยู่และ เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ

«๒ ระดับคุณภาพของคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ สำหรับระดับคุณภาพในการประเมินในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ มีรายละเอียดดังนี้

ประเด็น	ระดับคุณภาพ		
	ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์	ระดับรองศาสตราจารย์	ระดับศาสตราจารย์
๒.๑ ความเป็นผู้อุทิศเวลาในการ ปฏิบัติงานเพื่อดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามศักยภาพ	มีกระบวนการ วิธีการ แนวทางที่ต้องใช้ความพยายาม และความเสียสละแรงกาย เวลา สติปัญญา และอื่นๆ ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ชัดเจน		
๒.๒ ความเป็นผู้สร้างแรง บันดาลใจและการสร้างแรงจูงใจ แก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตาม จนเกิดการพัฒนา/ความ เปลี่ยนแปลง	มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์ ปฏิบัติตามจนเกิดการพัฒนา/ ความเปลี่ยนแปลง ในการ ทำงาน และใช้เป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิต	มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์ ปฏิบัติตามจนเกิดการพัฒนา/ ความเปลี่ยนแปลง ในการทำงาน และใช้เป็น แนวทางในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าใน การทำงานอย่างชัดเจน	มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิดการ พัฒนา/ความเปลี่ยนแปลงใน การทำงาน และใช้เป็น แนวทางในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้า ในการทำงานอย่างชัดเจน และมีผลงานโดดเด่น เป็นประโยชน์ได้รับการ ยอมรับจากวงวิชาการ วิชาชีพ

ประเด็น	ระดับคุณภาพ			
O garphing	ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์	ระดับรองศาสตราจารย์	ระดับศาสตราจารย์	
๒.๓ การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับลูกศิษย์ ทั้งทางวิชาการ/ วิชาชีพ และ สัมพันธภาพที่เป็นความเอื้ออาทร ระหว่างกัน		ออาทร การช่วยเหลือ การมีปฏิส ภาน การแก้ปัญหาต่างๆ จนสำเร็	จลุล่วง	
๒.๔ เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและ มีคุณูปการต่อการศึกษาโดยได้รับ การยอมรับจากวงวิชาการหรือ วิชาชีพ โดยต้องแสดงหลักฐานการ ได้รับรางวัลหรือการยกย่องจาก สมาคมวิชาการหรือวิชาชีพ		๑) ผู้ขอรับการประเมินมีการ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นทั้งใน และนอกสถานศึกษา ในการ จัดกิจกรรมการพัฒนา วิชาชีพ ๒) ผู้ขอรับการประเมิน มีผลงานที่ได้รับการยอมรับ และยกย่องจากองค์กร/ หน่วยงาน/สถานศึกษา ทั้งภายใน และภายนอก และนำไปปรับใช้ในบริบท ที่แตกต่าง และมีการ ขยายผลการทำงาน อย่างต่อเนื่อง		

๕. จำนวนผลงานวิชาการ

๕.๑ สำหรับผู้ที่ยื่นขอโดยวิธีปกติ ผู้ขอต้องมีจำนวนผลงานวิชาการในแต่ละตำแหน่ง ดังนี้

ตำแหน่งทางวิชาการที่ยื่นขอ โดยวิธีปกติ			Jระเมินลักษณ และจำนวนเรื่	
		В	А	A+
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	-	©	-	-
รองศาสตราจารย์	วิธีที่ ๑	P	-	-
	วิธีที่ ๒	-	©	-
ศาสตราจารย์	วิธีที่ ๑	-	P	-
	วิธีที่ ๒	-	-	9

รายละเอียดเพิ่มเติม

- ผลงานการสอนตามที่กำหนดข้างต้น ผู้ขอต้องเป็นผู้ประพันธ์อันดับแรก (first author) เท่านั้น
- ผลงานการสอนที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือเพื่อสำเร็จการศึกษา หรือการอบรม จะนำมาใช้เสนอขอไม่ได้ เว้นแต่ผู้ขอได้แสดงหลักฐานว่าได้ปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนา เพิ่มเติมขยายผลต่อจากเรื่องเดิม จนปรากฏความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ จะพิจารณาเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเท่านั้น
- ผลงานการสอนที่เสนอขอ ต้องเป็นผลงานหลังจากได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือรองศาสตราจารย์ แล้วแต่กรณี
- ผลงานการสอนที่เสนอขอ ต้องเป็นผลจากการปฏิบัติงานของผู้เสนอขอ โดยมีภาระงานสอนไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนชั่วโมงทั้งหมดในรายวิชานั้นๆ (เช่น รายวิชา ๓ หน่วยกิต จำนวนชั่วโมงทั้งหมด คือ ๔๕ ชั่วโมง ภาระงานสอนต้องไม่น้อยกว่า ๒๒.๕ ชั่วโมง) และต้องผ่านการใช้งานจริงมาไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา หรือ ๔ ภาคการศึกษา หรือไม่น้อยกว่า ๔ กระบวนวิชา ในกรณีที่กระบวนการจัด การเรียนการสอนเป็นหน่วยการเรียน (Module) ในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง จะต้องทำการสอนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๔ ครั้ง หรือไม่น้อยกว่า ๔ Modules เมื่อทำการสอนรายวิชาอื่นๆ
- ผลงานการสอนที่เสนอขอ ต้องผ่านการประเมินคุณภาพโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชา นั้นๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) ที่มาจากหลากหลายสถาบัน พร้อมแสดงหลักฐาน ประกอบ

(อ้างอิง ประกาศ ก.พ.อ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๕)

๕.๒ **สำหรับผู้ที่ยื่นขอโดยวิธีพิเศษ** ผู้ขอต้องมีผลงานการสอนผ่านเกณฑ์ลักษณะคุณภาพ สำหรับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการแต่ละตำแหน่งนี้

ตำแหน่งทางวิชาการที่ยื่นขอโดยวิธีพิเศษ	เกณฑ์ลักษณะคุณภาพ และจำนวนเรื่อง		
71 100 11 10 0 111 10 110 to 0 0 0 0 110 0 0 0 0 0 110 0 0 0 0 0 0	В	А	A+
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	9		
รองศาสตราจารย์		ම	
ศาสตราจารย์			ල
รายละเอียดของเกณฑ์เพิ่มเติม (ดูท้ายตาราง ข้อ ๓.๑.๑)			
(อ้างอิง ประกาศ ก.พ.อ. ๒๕๖๔ ข้อ ๕ และข้อ ๑๙.๑)			

๖. ลักษณะคุณภาพของผลงานวิชาการ

ผลงานการสอนที่เสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน จะต้องมีลักษณะคุณภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ลักษณะคุณภาพ หมายถึง คำอธิบายเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพผลงานการสอน ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิจะใช้เป็นแนวทางในประเมินโดยพิจารณาจาก "เอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์" ที่ผู้ขอ ใช้ยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านผลงานการสอน แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ B, A และ A+ ดังนี้

ระดับ		ลักษณะคุณภาพที่กำหนดใน	คำอธิบาย/คำแนะนำสำหรับผู้ขอ
คุณภาพ		ประกาศ ก.พ.อ. ๒๕๖๔	
В	ඉ.	มีแนวคิดการออกแบบการ	ผลงานการสอนที่ใช้เสนอขอที่มีคุณภาพระดับ B
		เรียนรู้ นวัตกรรม เป็นงาน	ควรอธิบายรายละเอียดที่แสดงให้เห็นถึง แนวคิด
		ริเริ่มสร้างสรรค์ที่ปรับจาก	การออกแบบการเรียนรู้ ในรายวิชาหรือส่วนหนึ่ง
		แนวคิดเดิม หรือเป็นแนวคิด	ของรายวิชาที่ได้ใช้ในการสอนจริงมาแล้วในหลักสูตร
		ใหม่	ระดับอุดมศึกษา อย่างน้อย ๒ ปีการศึกษา หรือ
	ම.	มีข้อมูลหลักฐานชัดเจนว่า	๔ ภาคการศึกษา หากระยะเวลาที่ใช้ในการสอนมาแล้ว
		ผลงานที่พัฒนาขึ้นนำไปสู่	ไม่ครบตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเสนอผลงานการสอน
		ผลลัพธ์การจัดการเรียนรู้ หรือ	ที่ได้ใช้ในการสอนจริงมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ รายวิชา
		สมรรถนะผู้เรียนเชิงประจักษ์	โดยนำเสนอข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังนี้
		หรือคุณลักษณะของผู้เรียนที่	- ระบุให้ชัดเจนว่า เป็นผลงานการสอนของรายวิชาใด
		พึ่งประสงค์ และต้องมี	ในหลักสูตรสาขาวิชาใด มีวัตถุประสงค์รายวิชา และ
		หลักฐานชัดเจนว่า	คำอธิบายรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไว้อย่างไร
		ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้	- มีการได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือสมรรถนะ
		ประโยชน์กับการพัฒนาผู้เรียน	ของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน

ระดับ คุณภาพ	ลักษณะคุณภาพที่กำหนดใน ประกาศ ก.พ.อ. ๒๕๖๔	คำอธิบาย/คำแนะนำสำหรับผู้ขอ
	กลุ่มอื่นได้ การขยายผลใช้งาน เป็นต้นแบบภายในคณะ มหาวิทยาลัยจากแนวคิดเดิม หรือเป็นแนวคิดใหม่	ของท่านในรายวิชานั้นหรือส่วนหนึ่งของรายวิชานั้น อย่างไร มีที่มาอย่างไร - มีการออกแบบการจัดการเรียนการสอน (ออกแบบ การเรียนรู้) โดยยึดหลักแนวคิดทางวิชาการหรือหลัก หฤษฎีใด ควรอธิบายให้ชัดเจนว่า แนวคิด หางวิชาการดังกล่าวมีความเหมาะสมกับรายวิชานั้นๆ และสอดคล้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างไร - มีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างไร อาจอธิบายวิธีการที่ใช้ในแต่ละหัวข้อหรือคาบเรียน พร้อมทั้งระบุกระบวนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ เอกสาร สื่อการสอน เครื่องมือ หรือเทคโนโลยีที่ใช้ โดยละเอียด - มีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร พร้อมทั้งอธิบายว่า การจัดการเรียนกรสอนตาม วิธีการที่ท่านใช้ ส่งผลต่อการพัฒนาผลลัพธ์การ เรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้อย่างไร - อธิบายความสำเร็จหรือจุดเด่นของผลงานการสอน ของท่าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นนวัตกรรม หรือเป็น ผลงานสร้างสรรค์ หรือเป็นผลงานที่เสนอแนวคิดใหม่ ที่แตกต่างจากแนวคิดเดิมหรือวิธีการสอนแบบเดิม - อธิบายพร้อมแสดงหลักฐานที่ชัดเจนว่า ผลงานการสอน ของท่านได้รับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของท่านได้รับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน กับผู้เรียนกลุ่มอื่น ซึ่งอาจเป็นหลักสูตรสาขาวิชาอื่น ภายในคณะหรือภายในมหาวิทยาลัย เพราะเหตุใด จึงได้มีการนำไปใช้ ถูกนำไปใช้อย่างไร ผลเป็นอย่างไร
A	ใช้เกณฑ์เดียวกับระดับ B และต้อง มีหลักฐานชัดเจนว่า ผลการศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์กับ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายนอก มหาวิทยาลัย โดยนิติบุคคลอื่น	ผลงานการสอนที่ใช้เสนอขอที่มีคุณภาพระดับ A นอกจากจะต้องเสนอรายละเอียดของผลงานการสอน ตามลักษณะคุณภาพระดับ B แล้ว จะมีการนำเสนอ รายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ -อธิบายพร้อมแสดงหลักฐานที่ชัดเจนว่า ผลงานการ สอนของท่าน ได้ถูกนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตรสาขาวิชาใด ของมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน

ระดับ	ลักษณะคุณภาพที่กำหนดใน	คำอธิบาย/คำแนะนำสำหรับผู้ขอ
คุณภาพ	ประกาศ ก.พ.อ. ๒๕๖๔	
		การศึกษาอื่นใด เพราะเหตุใดจึงได้มีการนำไปใช้ ถูกนำไปใช้อย่างไร ผลเป็นอย่างไร
A+	ใช้เกณฑ์เดียวกับระดับ A และต้อง มีหลักฐานชัดเจนว่า ผลการศึกษา ผ่านการรับรองมาตรฐาน ระดับชาติ หรือนานาชาติ	ผลงานการสอนที่ใช้เสนอขอที่มีคุณภาพระดับ A+ นอกจากจะต้องเสนอรายละเอียดของผลงานการสอน ตามลักษณะคุณภาพระดับ B และระดับ A แล้ว จะมีการนำเสนอรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้ -อธิบายพร้อมแสดงหลักฐานที่ชัดเจนว่า ผลงาน การสอนของท่าน ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับชาติ (เช่น เป็นต้นแบบของการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับ การรับรองจากสภาวิชาชีพ จากเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา หรือจากกระทรวง อว.) หรือระดับนานาชาติ (เช่น สมาคมวิชาชีพระดับนานาชาติ หรือ เครือข่าย ความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาระดับนานาชาติ) เพราะเหตุใดจึงได้มีการรับรองมาตรฐาน และเกิดผลอย่างไร

จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการ

การพิจารณากำหนดตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และ ศาสตราจารย์ ต้องคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ดังนี้

- ๑. ต้องมีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตน ไม่ลอกเลียนผลงาน ของผู้อื่น ไม่สร้างข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอันไม่มีอยู่จริง (fabrication) ไม่บิดเบือนข้อมูลหรือข้อเท็จจริง (falsification) ไม่นำผลงานของตนเองในเรื่องเดียวกันไปเผยแพร่ในวารสารวิชาการมากกว่าหนึ่งฉบับ ในลักษณะที่จะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นผลงานใหม่ รวมถึงไม่คัดลอกข้อความใด ๆ จากผลงานเดิมของตน โดยไม่อ้างอิงผลงานเดิมตามหลักวิชาการ
- ๒. ต้องอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเองเพื่อแสดง หลักฐานของการค้นคว้า
- ๓. ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น หรือสิทธิมนุษยชน
- ๔. ผลงานทางวิชาการต้องได้มาจากการศึกษาโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์ ปราศจากอคติ และ เสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการศึกษาหรือวิจัย โดยหวังผลประโยชน์ส่วนตัว หรือ เพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น และเสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่ขยายข้อค้นพบ โดยปราศจาก การตรวจสอบยืนยันในทางวิชาการ
  - ๕. ต้องนำผลงานทางวิชาการไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย
- ๖. หากผลงานทางวิชาการมีการใช้ข้อมูลจากการทำการวิจัยในคนหรือสัตว์ ผู้ขอจะต้องยื่น หลักฐานแสดงการอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของสถาบันที่มีการดำเนินการ

🗶 กระบวนการในการพิจารณาการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน 🗶

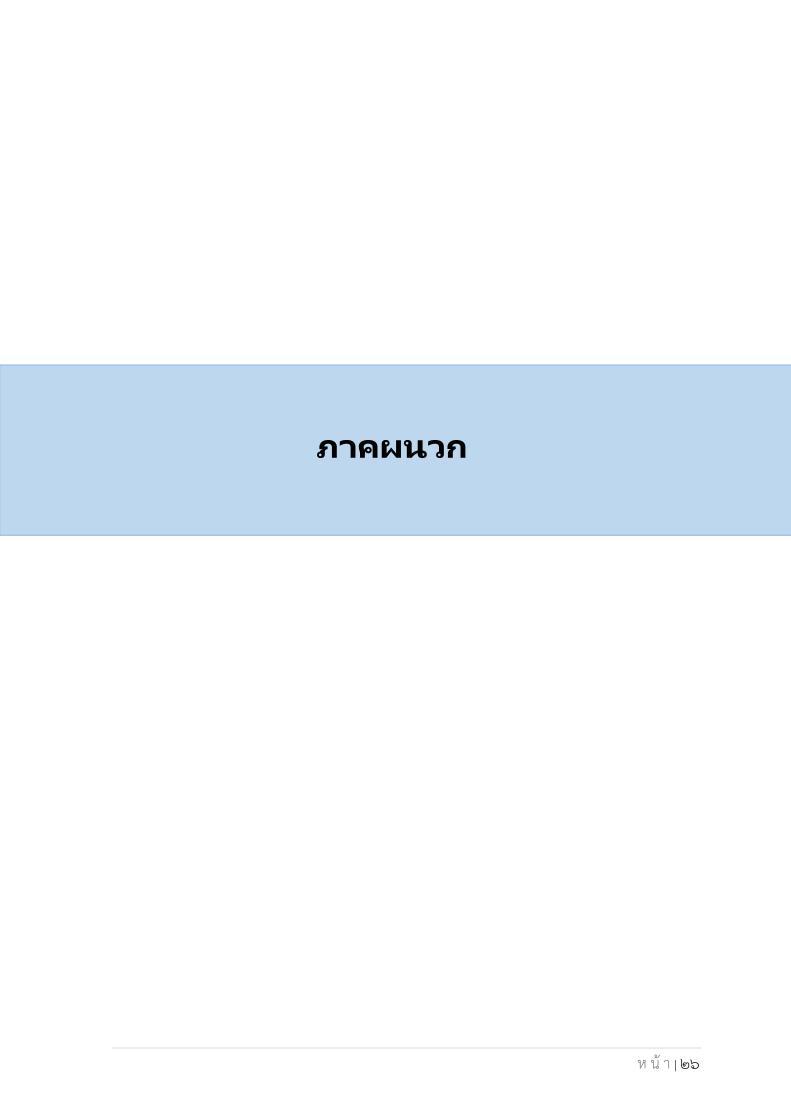
การเสนอขอตำแหน่งทางวิธีการทางด้านการสอนมี ๒ รูปแบบ จะประกอบไปด้วย ๑. การเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอนโดยผู้เสนอขอตำแหน่ง ๒. การเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอนโดยโดยผู้บังคับบัญชา การเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน ให้ดำเนินการ ดังนี้

ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษามีมติให้คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการของ ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาด้านการสอนปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่ง ทางวิชาการด้านการสอนของสภาสถาบันอุดมศึกษา ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. องค์ประกอบของผลงาน

ข้อมูลองค์ประกอบของผลงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ และผลงานการสอน มีลักษณะแตกต่างกันในประเด็นต่อไปนี้

องค์ประกอบของผลงาน		
ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการเรียนรู้	ผลงานการสอน	
๑. สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรือปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน	
๒. แนวคิด ทฤษฎี หลักการและเหตุผล หรือความ เชื่อที่ผู้สอนใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน ที่เป็นนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนหรือ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ นวัตกรรมดังกล่าว อาจเป็นรูปแบบใหม่ของการสอนหรือเป็นการ สอนแนวใหม่ หรือเป็นงานประดิษฐ์คิดค้นที่ พัฒนาขึ้นใหม่ หรือปรับประยุกต์จากของเดิม อย่างเห็นได้ชัด เช่น เป็นบทเรียนแบบใหม่ กิจกรรมใหม่ หรือเทคนิคใหม่ในการจัดการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	- ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและเหตุผล ที่ผู้สอนใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน ที่เป็นนวัตกรรม หรือปรับประยุกต์จากของเดิม อย่างเห็นได้ชัด เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว เช่น รูปแบบการสอน หรือการสอนแนวใหม่ เทคนิค สื่อการสอน เทคโนโลยีดิจิทัล งานประดิษฐ์คิดค้น ที่พัฒนาขึ้น เป็นต้น ๓. หลักสูตรและรายละเอียดรายวิชา แผนการสอน สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้/การสื่อ การเรียนรู้	
๓. กระบวนการและผลลัพธ์ในการนำนวัตกรรมนั้น ไปทดลองใช้กับผู้เรียนในสถานการณ์จริง แสดงผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยมีข้อมูลหลักฐานรองรับว่า ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผู้เรียนในทิศทาง ที่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในผู้เรียน และผู้สอน	๔. กระบวนการในการนำไปใช้กับผู้เรียนใน สถานการณ์จริงกระบวนการพัฒนาที่นำไปสู่ ๕. ผลลัพธ์ที่แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในผู้เรียนและผู้สอน โดยแสดงผลลัพธ์ของผู้เรียนทั้งรายบุคคล และ รายกลุ่ม	

๒. ความแตกต่างของผลงานที่ใช้ในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านการสอนกับตำแหน่ง ทางวิชาการทั่วไป

การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการทั่วไป ที่ใช้ผลงานผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการเรียนรู้ กับการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านการสอน มีความแตกต่างกันในประเด็น ต่อไปนี้

ตำแหน่งทางวิชาการทั่วไป	ตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านการสอน
ลักษ	หณะของผลงาน
ผลงานวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการเรียนรู้ ในรูปการศึกษาหรือการวิจัย เชิงทดลองหรือการวิจัยและพัฒนา	ผลงานปฏิบัติการด้านการสอนที่เกิดขึ้นจริง ต่อเนื่อง และเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ของผู้เรียน ไม่ได้เน้นการใช้ผลงานที่เป็นผลงานวิจัย หนังสือ ตำรา
ระยะเวล	l าในการสร้างผลงาน
ไม่ได้กำหนด อาจเป็นผลงานจากการพัฒนา การเรียนการสอนในหนึ่งภาคการศึกษาก็ได้	ผ่านการสอนจริงไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา หรือ ๔ ภาค การศึกษา หรือใช้งานจริงมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ กระบวนวิชา
การเผยแพร่ผลงานหรือหลักฐานเชิงประ	ะจักษ์ที่แสดงการยอมรับในระดับวิชาการ/วิชาชีพ
เผยแพร่ผลงาน แบบใดแบบหนึ่ง ๑) รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ ๒) บทความวิจัยในวารสารทางวิชาการ ๓) หนังสือรวมบทความ ๔) บทความวิจัยนำเสนอในที่ประชุม ทางวิชาการ	- หลักฐานเชิงประจักษ์ของผลงาน อย่างน้อย ๒ รายการ ๑) บทความฉบับสมบูรณ์เสนอในที่ประชุมวิชาการ ๒) บทความวิชาการในหนังสือรวมบทความ หรือ วารสารวิชาการ ๓) การนำไปใช้งานจริงภายในหน่วยงานต้นสังกัด ระดับคณะ มหาวิทยาลัย ๔) กระบวนการขอรับการรับรองทรัพย์สินทางปัญญา
	หลักฐานเชิงประจักษ์ของคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ๑) ความเป็นผู้อุทิศเวลาและผู้สร้างแรงบันดาลใจในการ ปฏิบัติงานเพื่อดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สร้างแรงบันดาลใจ ความสัมพันธ์ระหว่าง "ครู" และ "ลูกศิษย์ ๒) ความเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและมีคุณูปการต่อ การศึกษา โดยได้รับการยอมรับจากวงวิชาการ หรือวิชาชีพ

๓. มโนทัศน์เกี่ยวกับการสอน และลักษณะผลงานวิชาการ

๓.๑ มโนทัศน์เกี่ยวกับการสอน

การสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่ผู้สอนดำเนินการจัดกระทำภายใต้ บริบทการสอน โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยทั้ง**ศาสตร์**และ**ศิลปะในการสอนในด้านศาสตร์**นั้น การสอนเป็นความรู้ที่มีระบบแบบแผน รูปแบบวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนที่ชัดเจน มีแนวคิด ทฤษฎีและมีผลการศึกษาค้นคว้าทดลองที่ได้มีการ สะสมความรู้ที่เกิดจากการคิด การวิเคราะห์ของนักปราชญ์และนักคิดทั้งหลาย หรือได้มาจากการศึกษา ้ค้นคว้า ทดสอบ พิสูจน์ ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างๆ มาตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน ความรู้ดังกล่าวประกอบด้วยปรัชญาการศึกษา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดทางการสอน จิตวิทยาทางการเรียนรู้ ระบบ รูปแบบ วิธีการและเทคนิคการสอน รวมทั้งบริบททางการสอนที่ผู้สอนจะ นำมาใช้ยึดถือเป็นพื้นฐานหลักในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ **ในด้านศิลปะการสอน**นั้น หมายถึง ความรู้และความสามารถในการนำเอาศาสตร์การสอนและจิตวิทยา เกี่ยวกับการเรียนรู้ วิธีการ กิจกรรมและเทคนิค และการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การสร้าง บรรยากาศการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การสอนมีความน่าสนใจ สนุกสนาน มีชีวิตชีวา ช่วยให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ราบรื่น มีความสุขและประสบความสำเร็จในการเรียน จากการที่ นำเอาทั้งศาสตร์และศิลปะมาใช้ในการสอน ความรู้จึงไม่ได้เกิดจากแต่เฉพาะจากตัวผู้สอนเท่านั้น แต่เป็น การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างหลากหลาย เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลาภายใต้การจัดการของครู ผู้สอน ปัจจุบันคำว่า การสอน (teaching) จึงมักใช้คำว่าการจัดการเรียนการสอน (instruction) ต่อมาปัจจุบันใช้คำว่า การจัดการเรียนรู้ (learning management) แทนความหมายของคำว่าการสอน ซึ่งแต่เดิมคือการถ่ายทอด ความรู้จากครูไปยังผู้เรียนซึ่งมีความหมายที่แคบ

การสอนเป็นขั้นตอนสำคัญที่ผู้สอนจะเป็นผู้แปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในชั้นเรียน ผู้เรียน จะมีคุณภาพ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ บรรลุเป้าหมายตามของหลักสูตรได้ ขึ้นอยู่กับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้สอนจะต้องมีการใช้สื่อการสอนและการวัดและ การประเมินการเรียนการสอนตลอดเวลา ดังนั้น การสอนจะเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับหลักสูตร สื่อและ การวัดและการประเมินอย่างแยกไม่ออก จึงต้องมีการดำเนินการควบคู่กันไปตลอดเวลา ผู้สอนจะทำการวัด และการประเมินผลอย่างเหมาะสมและหลากหลายทั้งก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังจากการสอน เพื่อให้การสอนประสบความสำเร็จบรรลุตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้

หลักการสอน หลักการสอนเป็นปรากฏการณ์ต่างๆ ทางการสอนที่ได้รับการพิสูจน์ การทดสอบ และการยอมรับว่าเชื่อถือได้ สามารถนำไปใช้ในการสอนให้ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด หลักการสอนหลายๆ หลักการอาจนำไปสู่การสร้างทฤษฎีการสอนได้ หลักการ สำคัญในการสอน ได้แก่

- ๑. การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมอย่าง**หลากหลาย** มีความหมายต่อผู้เรียน สอดคล้องกับ ความสนใจ ความต้องการ ความถนัดและสุขภาวะของผู้เรียน **ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล**
- ๒. กิจกรรมการสอน**ทันสมัย** เน้นทักษะ สมรรถนะของคนในโลกยุคใหม่ เหมาะสมกับการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและพลวัตรของโลกยุคใหม่ที่ต้องเผชิญความท้าทายกับวิถีชีวิตใหม่ ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหา นำความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และสมัยใหม่ต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ เกิดทักษะและคุณลักษณะในสังคมโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการ ทำกิจกรรมต่างๆ ได้ลงมือปฏิบัติจริงที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้มา เป็นผู้ชี้นำความรู้ อำนวยการเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหา คำตอบด้วยตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติ ได้ฝึกทักษะ ได้คิด ได้ซักถาม ได้แสดงความคิดเห็น ได้ฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และได้สร้างผลงานและสร้างสรรค์นวัตกรรม
- ๔. กิจกรรมการสอนให้ความสำคัญทั้งความรู้ ทักษะ **ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ดีงาม** และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน และสร้างแรงบันดาลใจในวิชาชีพและการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข
- ๕. จัดกิจกรรมการสอนแบบ**บูรณาการ**เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนกับ วิชาอื่นหรือชีวิตจริงที่เกี่ยวข้อง มีการนำความรู้ **สถานการณ์ในสังคม** นำภูมิปัญญาในชุมชนและท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ มีการประสาน**ความร่วมมือ**กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย ในการ จัดการเรียนการสอนให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ เพื่อร่วมกันพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ ของผู้เรียน
- ๖. กิจกรรมการสอน**สร้างปฏิสัมพันธ์**กับคนอื่น รู้จักการ**ทำงานร่วมกับ**ผู้อื่น มีการทำงาน เป็นทีม ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามและ มีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม สังคม
  - ๗. มีหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นฐานรองรับในการประยุกต์ใช้การจัดกิจกรรมการสอน

๓.๒ ลักษณะผลงานวิชาการด้านการสอน

ผลงานทางวิชาการด้านการสอน มี ๒ ส่วน คือ ๑) ผลงานการสอน เป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติการสอนรายวิชาที่นำเสนออย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และ๒) หลักฐาน เชิงประจักษ์ของผลงานการสอนที่เป็นที่ยอมรับในระดับวิชาการ หรือวิชาชีพ เป็นผลงานที่มีการเผยแพร่ เป็นที่ยอมรับในระดับวิชาการและวิชาชีพ มีหลักฐานเชิงประจักษ์ครบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ในส่วนนี้จะเสนอรายละเอียดผลงานการสอนเพิ่มเติม ๒ ส่วนคือ ๑) ลักษณะผลงานและการ เสนอผลงาน และ ๒) การจัดทำรายละเอียดโครงสร้างรายวิชา การจัดทำแผนการสอน และการประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา ดังนี้

๓.๒.๑ ลักษณะผลงานและการเสนอผลงาน

ผลงานการสอน เป็นผลงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพและ มีประสิทธิภาพ ต้องเป็นความรู้ใหม่ที่ผู้สอนได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ และได้ใช้ปฏิบัติในงานประจำ มาแล้วในวิชาใดวิชาหนึ่งซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันอื่นที่ ก.พ.อ. กำหนด โดยมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ประยุกต์จากการสอนแบบเดิมอย่างเห็นได้ชัดเกิดผลลัพธ์ที่แสดงว่าผู้เรียน มีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้นทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ก่อให้เกิด การเรียนรู้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน เป็นตัวอย่างหรือต้นแบบการสอนที่ดีในระดับสถาบัน ระดับชาติ นานาชาติ ได้รับการเผยแพร่ครบถ้วนสมบูรณ์ในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้าน การสอน (peer review) อย่างเป็นระบบ หรือมีการถ่ายทอดสู่การใช้งานจริงในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย ทั้งนี้การสอนต้องผ่านการใช้งานจริงในรายวิชาที่สอนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒ ปีการศึกษา ผ่านการแก้ไขปรับปรุงที่แสดงถึงการพัฒนาการของรายวิชามาโดยตลอด โดยผู้สอนสามารถเสนอผลงานการสอนแบบใดแบบหนึ่งได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

๓.๒.๑.๑ ผลงานการสอนคนเดียวทั้งรายวิชา

เป็นผลงานการสอนตลอดทั้งรายวิชาตามโครงสร้างรายวิชา ที่ผู้สอนเป็น ผู้ดำเนินการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนรายวิชาเองเพียงผู้เดียว ซึ่งผู้เสนอเป็นผู้รับผิดชอบการสอน ในรายวิชานั้นทั้งหมด มีรูปแบบการดำเนินการตามกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีแผนการสอนและผลการประเมินผลการสอนครบถ้วน ตามจุดประสงค์รายวิชาที่กำหนดไว้

๓.๒.๑.๒ ผลงานการสอนโดยผู้สอน ๒ คนในรายวิชา

เป็นผลงานการสอนในรายวิชาที่มีผู้สอนสองคนแบ่งกันรับผิดชอบการสอนหลัก ในบางหัวข้อ ผู้สอนอาจเลือกทำผลงานการสอนที่ตนเองรับผิดชอบในบางหัวข้อซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา ตามที่โครงสร้างรายวิชากำหนดไว้ ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดในเพียงบางข้อ มีผลการเรียนรู้ของ ผู้เรียนตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งผู้เสนอต้องเป็นผู้รับผิดชอบในหัวข้อที่รับผิดชอบนั้นทั้งหมด มีรูปแบบการดำเนินการตามกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีแผนการสอน และผลการประเมิน ผลการสอนครบถ้วนตามจุดประสงค์ในข้อที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จะต้องมีจำนวนชั่วโมง และมีภาระงานสอน ในรายวิชานั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

๓.๒.๑.๓ ผลงานการสอนโดยผู้สอนหลายคนในรายวิชา

เป็นผลงานการสอนในรายวิชาที่มีผู้สอนหลายคน โดยมีผู้สอนหลักหรือหัวหน้า การสอนในรายวิชานั้นๆ โดยมีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มย่อยมีผู้สอน ประจำกลุ่มย่อยและรับผิดชอบผู้เรียนในกลุ่มย่อยของตน ซึ่งผู้สอนประจำกลุ่มย่อยแต่ละคนจะต้องมี ส่วนร่วมในภาระงานสอนร่วมกับผู้สอนหลักตั้งแต่เริ่มสอนในฐานะผู้สอนร่วม และเมื่อมีการแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้และแยกย้ายกันไปปฏิบัติกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎีหรือปฏิบัติ ผู้สอนประจำกลุ่มย่อย แต่ละคนจะต้องเป็นผู้สอน ดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติกิจกรรมและรับผิดชอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียนที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่มย่อยที่ตนรับผิดชอบ ซึ่งการดำเนินการสอนและจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อยเป็นไป ตามเนื้อหาสาระหรือหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยผู้สอนกลุ่มย่อยจะจัดทำแผนการสอน จัดกิจกรรมและบริหารการสอนกลุ่มย่อยด้วยตนเองตามแต่ละกลุ่มที่ตนรับผิดชอบซึ่งมีความแตกต่างกัน ตามบริบท สถานที่และผู้เรียน และมีผลการประเมินผลการสอนกลุ่มย่อยของแต่ละคนครบถ้วนตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินที่ผู้สอนทุกคนกำหนดร่วมกัน ทั้งนี้ ผู้สอนกลุ่มย่อย จะต้องมีจำนวนผู้เรียนในกลุ่มย่อยไม่น้อยกว่า ๑๐ คน และมีจำนวนชั่วโมงสอนในรายวิชานั้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐

๓.๒.๒ การจัดทำรายละเอียดโครงสร้างรายวิชา การจัดทำแผนการสอน และการประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง จึงขอเสนอรายละเอียดเพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลเสริมสำหรับผู้ขอรับการประเมิน ใน ๓ ส่วน ดังนี้ ๑) การจัดทำโครงสร้างรายวิชา ๒) การจัดทำรายละเอียดแผนการสอน และ ๓) การประเมินการสอน

๓.๒.๒.๑ การจัดทำโครงสร้างรายวิชา

เป็นการกำหนดรายละเอียดของการสอนในรายวิชา การวางแผนบริหาร จัดการเรียนการสอนรายวิชาให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่วางแผนไว้ในหลักสูตร อาจจะนำเสนอ รายละเอียดข้อมูลที่มีรายละเอียดดังนี้

- ๑. ข้อมูลทั่วไปของรายวิชา ประกอบด้วย
  - ๑) รหัสและชื่อรายวิชา
  - ๒) จำนวนหน่วยกิต (ทฤษฎี ปฏิบัติ)
- ๓) ประเภทของรายวิชา เช่น วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ หรือวิชาชีพ วิชาเอก วิชาเอกเลือก
  - ๔) อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและผู้สอน
    - (๑) วัน เวลาเรียน /ภาคการศึกษา / ชั้นปี กลุ่มผู้เรียน
    - (๒) สถานที่เรียน ทั้งในและนอกที่ตั้งหลัก
- ๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา อธิบายโดยย่อเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ในการพัฒนารายวิชานี้หรือการเปลี่ยนแปลงสำคัญๆ ที่เกิดขึ้น
  - ๓. ลักษณะรายวิชาและการดำเนินการ
    - ๑) คำอธิบายรายวิชา ตามที่ระบุไว้ในรายละเอียดหลักสูตร
    - ๒) เนื้อหาวิชาหรือหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยที่จะสอนในแต่ละเรื่อง

หรือแต่ละคาบและแนวทางการจัดกิจกรรมการสอน

- ๓) จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษาและจำนวนชั่วโมงที่สอน ในแต่ละเรื่อง ระบุจำนวนชั่วโมงบรรยาย สอนเสริม การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม/การฝึกงาน และการศึกษา ด้วยตนเอง
- ๔) จำนวน วัน เวลา จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษา และแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคลนอกเวลาเรียน
  - ๕) วิธีการหรือช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
- ๔. มาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา หมายถึง การกำหนด จุดประสงค์ (objective) ระดับรายวิชา เพื่อให้ผู้สอน หรือผู้ที่จะต้องจัดการเรียนการสอนต่อไปที่อาจไม่ได้ เกี่ยวข้องกับการทำหลักสูตรได้ทราบถึงความมุ่งหมายของหลักสูตรและรายวิชาที่จะต้องสอน บอกถึง ทิศทางการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในลักษณะใด การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับรายวิชา จึงกระทำหลังจากที่ทราบลักษณะสภาพการต่างๆ ของข้อมูลพื้นฐานแล้วว่าควรดำเนินการแก้ปัญหา และสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร จุดมุ่งหมายรายวิชาจะเป็นเครื่องชี้แนะการจัด การเรียนการสอนโดยการจัดเนื้อหาสาระและเป็นแนวทางให้ผู้สอนได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่าง ได้อย่างเหมาะสม สามารถกำหนดให้ผู้เรียนได้รู้ว่าผู้เรียนจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถ เตรียมตัวล่วงหน้าได้ รวมทั้งเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและการประเมินการเรียนการสอน เตรียมตัวล่วงหน้าได้ รวมทั้งเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและการประเมินการเรียนการสอน

ตลอดจนจะบอกให้สาธารณชนได้ทราบว่า รายวิชานั้นต้องการให้ผู้เกี่ยวข้องจะดำเนินการอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชานั้นในแต่ละด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิด ด้านคุณธรรมจริยธรรม และ อื่นๆ

๕. การวัดและการประเมินรายวิชา การวัดและการประเมินเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เป็นกระบวนการสำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียน มีลักษณะสำคัญ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านอื่นๆ

๓.๒.๒ การจัดทำรายละเอียดแผนการสอน

เป็นกระบวนการที่ผู้สอนเตรียมการจัดการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เป็นการนำหลักสูตรรายวิชาในแต่เรื่องหรือแต่ละหัวข้อตามที่โครงสร้างรายวิชากำหนดไว้ มาวางแผนและ จัดทำแผนการสอนแต่ละหัวข้อหรือแต่ละคาบอย่างละเอียด โดยแผนการสอน ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

๑. ส่วนหัวของแผน เป็นส่วนที่จะบอกลักษณะทั่วไปของแผนการสอน แต่ละเรื่องที่จะสอน เช่น ชื่อเรื่อง วันเวลา และจำนวนชั่วโมงที่สอน ผลลัพธ์การเรียนรู้

๒. รายละเอียดการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย

๑) มโนทัศน์ เป็นข้อความที่เป็น(คือ)สาระสำคัญเป็นแก่นของเนื้อหา สาระ หลักการ ข้อเท็จจริง และแนวคิดต่างๆของเนื้อหาสาระในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และ ควรทำอะไรหรือปฏิบัติตนอย่างไรจากการได้เรียนรู้ เห็นคุณค่าและประโยชน์จากสิ่งที่ได้เรียน

๒) จุดประสงค์ (instructional objective) หมายถึงจุดประสงค์ของ การเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อแต่ละเรื่อง เป็นการบอกให้ทราบว่าเมื่อสิ้นสุดการสอนในเรื่องนั้นๆ แล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้บ้าง การกำหนดจุดประสงค์ต้องชัดเจน ครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ/เจตคติ ซึ่งด้านความรู้ เน้นความสามารถทางสมอง หรือความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา หลักการ หรือทฤษฎี ต่างๆ ด้านทักษะ เน้นการพัฒนาทักษะทางกายที่ถูกต้องและเหมาะสมกับ การปฏิบัติงานแต่ละชนิด อย่างถูกต้อง แม่นยำ ว่องไว คล่องแคล่ว และสม่ำเสมอ ด้านคุณลักษณะ/เจตคติ เน้นความสนใจ เจตคติ ค่านิยม อารมณ์และความรู้สึก ความประทับใจ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทั้งที่วัด สังเกตได้และไม่ได้โดยตรง การเขียนจุดประสงค์การเรียนการสอน (instructional objective) ในแผนการสอน ควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ชัดเจนว่าผู้เรียนต้อง แสดง พฤติกรรมอะไรได้บ้าง แสดงออกในสถานการณ์หรือเงื่อนไขใด และเกณฑ์ในการตัดสินหรือระดับเกิดการ เรียนรู้ที่ผู้สอนยอมรับพฤติกรรมนั้นว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ ระดับจุดประสงค์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ มีหลายระดับหลายขั้นตอน (Bloom'Taxonomy) (Bloom,๑๙๕๙) ดังตาราง (Bloom, Engelhart, Furst, & Krathwohl, ๑๙๕๖) (Anderson, L. W. & Krathwohl, D.R., ๒๐๐๑)

ระดับจุดประสงค์ ด้านความรู้	ระดับจุดประสงค์ ด้านทักษะ	ระดับจุดประสงค์ ด้านคุณลักษณะ/เจตคติ
๑. ความรู้ความจำ : เป็นความสามารถในการจดจำ สิ่งที่เรียนมาแล้ว เช่น บอกได้ อธิบายได้	๑. การรับรู้ : เป็นการรับรู้สิ่งที่จะต้องปฏิบัติ โดยผ่านประสาทสัมผัส เช่น รู้สึก สังเกต สัมผัส	๑. การรับรู้ : เป็นการยอมรับความคิด กระบวนการ หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น เลือก ติดตาม ยอมรับ
๒. ความเข้าใจ : เป็นความสามารถในการ จับใจความ การแปลความหมาย การสรุป เรียบเรียงหรือขยาย ความ เช่น แปลความหมาย เรียบเรียง ยกตัวอย่าง	๒. การเตรียมพร้อม : เป็นการเตรียมความพร้อมทาง สมอง ทางกาย และจิตใจ เช่น แสดงท่าทาง ตั้งท่าเข้าประจำที่	๒. การตอบสนอง : เป็นการปฏิบัติที่เป็นการตอบสนอง สิ่งที่รับรู้ด้วยความเต็มใจ เช่น อภิปราย เลือก
		๓. การเห็นคุณค่า : เป็นความรู้สึกนิยมชมชอบ พอใจ ในสิ่งใด สิ่งหนึ่งจนเกิดการปฏิบัติ ตามเป็นประจำ เช่น เลือก แสวงหา ประพฤติตาม นำมาใช้
๔. การวิเคราะห์ : เป็นความสามารถในการแยก จัดกลุ่ม บอกความสัมพันธ์ของ สิ่งต่าง ๆ เช่น แยกแยะ บอกเหตุผล จัดลำดับสิ่งต่างๆ ออกเป็นส่วนย่อย	๔. การปฏิบัติงานได้ : เป็นการลงมือปฏิบัติงานที่มี ความถูกต้อง คล่องแคล่ว เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ เช่น ทำได้สำเร็จด้วยตนเอง ทำงานได้เร็วขึ้น	๔. การจัดระบบค่านิยม : เป็นการนำเอาคุณค่าต่างๆ ที่เกิด จากการเรียนรู้มาผสมผสานและ จัดระบบเข้าด้วยกันเพื่อเสริมสร้าง ระบบคุณค่าขึ้นภายในตนเอง เช่น จำแนก จัดลำดับ จัดระเบียบ ผสมผสาน
๕. การประเมิน : เป็นความสามารถ ในการวินิจฉัย คุณค่า ประโยชน์ ของสิ่งต่างๆ โดยมีหลักเกณฑ์ ที่แน่นอน เช่น เปรียบเทียบ ตีค่า ลงความคิดเห็น วิจารณ์	๕. การปฏิบัติงานด้วยความ ชำนาญ / ปฏิบัติคล่องแคล่ว เป็นอัตโนมัติ : เป็นการทำงานในสถานการณ์ ใหม่ได้อย่างคล่องแคล่ว สำเร็จ อย่างง่ายดาย เป็นอัตโนมัติ และ มีประสิทธิภาพ เช่น ทำงานด้วย ความกระฉับกระเฉง จัดระบบ ควบคุมการทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	ส. การกำหนดเป็นคุณลักษณะ : เป็นการนำค่านิยมที่จัดระบบแล้ว มาปฏิบัติจนเป็นนิสัยเฉพาะตน เช่น สนับสนุน ให้เหตุผล แสดงออก ชักชวน

ระดับจุดประสงค์	ระดับจุดประสงค์	ระดับจุดประสงค์
ด้านความรู้	ด้านทักษะ	ด้านคุณลักษณะ/เจตคติ
๖. การสร้างสรรค์: เป็นความสามารถในสังเคราะห์ รวบรวม ส่วนย่อยๆ เพื่อสร้าง รูปแบบหรือโครงสร้างใหม่ เช่น ออกแบบ ประดิษฐ์ สร้าง คิดค้น วางหลักการ	ชาวปฏิบัติงานที่สร้าง ความคิดใหม่ สิ่งใหม่ แตกต่าง จากเดิม มีผลงานทางความคิด และชิ้นงานที่แปลกใหม่	๖.การมองโลกในแง่ดี ชอบค้นคว้า แสวงหาสิ่งใหม่ที่แตกต่างๆ เชื่อว่า ทุกอย่างสามารถทำได้และเป็นไปได้ ทุกวิกฤติมีโอกาส ทุกปัญหามี ทางออกเสมอ

๓) เนื้อหาสาระที่ใช้สอน นำหัวเรื่องที่กำหนดจากโครงการรายวิชา แล้วมาคัดเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมสอดคล้องสัมพันธ์กับจุดประสงค์ของหลักสูตร เขียนเฉพาะหัวข้อ ใหญ่และหัวข้อย่อย ส่วนรายละเอียดของเนื้อหาให้เพิ่มเติมไว้เป็นภาคผนวกหรือจะอ้างอิงจากแหล่งตำรา หนังสือ เอกสารหลักฐานที่ผู้สอนนำมาใช้สอน เนื้อหาที่เลือกมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นความรู้ที่มีคุณค่า ได้รับการพิสูจน์มาแล้ว เน้นการถ่ายทอดสิ่งที่ดีงาม ทั้งความรู้ ความคิด ทฤษฎีทักษะและประสบการณ์ที่ดี มุ่งให้ผู้เรียน เรียนรู้วัฒนธรรมที่ดีงาม เป็นแบบอย่างของการเป็นพลเมืองดีของสังคม ยกย่องสิ่งที่มีคุณค่า ของสังคม มุ่งให้เกิดจริยธรรม ยอมรับยกย่องคนดี มีความชื่อสัตย์ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีที่เข้มแข็งของสังคม ต่อไป เน้นความรู้ ทักษะที่เป็นพื้นฐานให้เกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคง เข้มแข็ง และเป็นพื้นฐานในการเรียนขั้นสูงหรือทำงานอาชีพต่อไปได้

๔) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการใช้วิธีการ เทคนิคและ รูปแบบการสอนต่างๆ มาใช้กระตุ้นความสนใจในการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ทั้งนี้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรดำเนินการ ดังนี้

(๑) กิจกรรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหารายวิชา สอดคล้องกับ มโนทัศน์ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระและผู้เรียน

(๒) ยึดหลักการบูรณาการเทคโนโลยี วิธีสอน เนื้อหาสาระ ความรู้ และชีวิตจริงทั้งในและนอกชั้นเรียนได้อย่างกลมกลืน (TPCK : Technological Pedagogical Content Knowledge) ใช้สื่อการสอน โสตทัศนวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี สื่อปฏิสัมพันธ์แบบดิจิทัล (digital interactive media) ที่เร้าความสนใจ ทันสมัยและเหมาะสมเป็นอย่างดี

(๓) กิจกรรมการสอนหลากหลายสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสุขภาวะของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้น active learning สามารถจำลองสถานการณ์สมมติเพื่อให้ผู้เรียน เกิดความสนใจ เข้าร่วมกิจกรรม และติดตามการสอนตลอดเวลา เช่น ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ยกตัวอย่าง ประกอบ สอดแทรกประสบการณ์จริง ใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนคิดและตอบคำถามให้เข้าใจได้ชัดเจน

(๔) กิจกรรมการสอนทันสมัยและสร้างสรรค์เหมาะสมกับการ เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและพลวัตรของโลกยุคใหม่ที่ต้องเผชิญความท้าทายกับวิถีชีวิตใหม่ ผู้เรียน มีโอกาสเรียนรู้ มีประสบการณ์และได้ฝึกทักษะสมัยใหม่ ได้ลงมือปฏิบัติจริงเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง มีปฏิสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนมองเห็น ความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นหรือชีวิตจริงที่เกี่ยวข้อง

(๕) ผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน จัดสภาพแวดล้อม จัดพื้นที่ การเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อภาษา สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่เป็นมิตร ปลอดภัย เสมอภาคและเท่าเทียม ดูแลรักษากฎ กติกา วินัยของชั้นเรียน สร้างแรงจูงใจและ สร้างบรรยากาศการสอนที่มีชีวิตชีวา ให้ผู้เรียนมีความกระตือรือรันในการเรียน

(๖) ผู้เรียนมีโอกาสและสามารถเสาะแสวงหาความรู้และพัฒนา องค์ความรู้ด้วยตัวเอง มีปฏิสัมพันธ์ การโต้ตอบ การมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันทำกิจกรรม สร้างผลงาน ทางความรู้และความคิดได้ด้วยตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้อย่างมีเหตุผลในวิชาที่สอน มีวิจารณญาณรู้ว่าแหล่งความรู้ใดที่ควรเชื่อถือ สามารถเป็นผู้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (lifelong learner)

(๗) ผู้สอน มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน แสดงออกอย่างมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม มีเหตุผลและยุติธรรมและรับฟังความคิดเห็น สอดแทรก เทคนิคการมีปฏิสัมพันธ์ การร่วมงาน (interpersonal skill) ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกแสดง ความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์และเคารพชึ่งกันและกัน

(๘) ผู้สอน ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์ และสร้างแรงบันดาลใจในวิชาชีพ ผู้เรียนมีความสุขและประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และความก้าวหน้า ในวิชาชีพได้ตามแนวทางและวิธีที่ตนถนัด

(๙) ผู้สอนมีสร้างและเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เหมาะสม เป็นไปตามสภาพจริง

๓.๒.๒.๓ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนควรมีการประเมินการสอนทุกระยะ อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการประเมินในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพจริง และนำผลการประเมินมาใช้ในการ แก้ไขและวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการระบุหลักเกณฑ์การประเมิน สิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินการสอนอย่างชัดเจน โดยดำเนินการดังนี้

๑) ใช้กลยุทธ์การประเมินที่เหมาะสม ระบุวิธีการประเมินที่จะได้ข้อมูลการ สอน เช่น จากผู้สังเกตการณ์ หรือจากทีมผู้สอน หรือวัดผลการเรียนของนักศึกษา เป็นต้น

๒) มีการสรุปผลเพื่อการปรับปรุงการสอน อธิบายกลไกและวิธีการปรับปรุง การสอน การกำหนดกลไกและวิธีการปรับปรุงการสอนไว้อย่างไรบ้าง เช่น การวิจัยในชั้นเรียน การประชุมกลุ่มเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การเปลี่ยนวิธีสอน การปรับเปลี่ยนสื่อการสอน เป็นต้น

๓) มีการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา อธิบาย กระบวนการที่ใช้ในการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของรายวิชา เช่น ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ หรืองานที่มอบหมาย กระบวนการอาจจะต่างกันไปสำหรับรายวิชา ที่แตกต่างกัน หรือสำหรับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้าน

๔) การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

๕) อธิบายกระบวนการในการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินจากข้อ ๑ และข้อ ๒ มาวางแผนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอน

ตัวอย่าง

แบบประเมินการแต่งตั้ง ผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ด้วยผลงานด้านการสอน

คำชี้แจงสำหรับผู้ประเมิน

การพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาจากหลักฐานทั้งสามส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่นำเสนอ ส่วนที่สอง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ ส่วนที่สาม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางสรุประดับคุณภาพของผลงานที่นำเสนอ และลักษณะ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณอาจารย์ เพื่อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน (ต่อ)

1 1	ส่วนที่ ๑		ส่วนที่ ๒
ตำแหน่งทางวิชาการ	จำนวน	ระดับคุณภาพของ	ลักษณะ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณอาจารย์
	ผลงาน	ผลงานที่นำเสนอ	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	©	В	๑. มีกระบวนการ วิธีการ แนวทางที่ต้องใช้ความพยายาม และความเสียสละ แรงกาย เวลา สติปัญญา และอื่นๆ ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ชัดเจน ๒. มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิด การพัฒนา/ความเปลี่ยนแปลง ในการทำงาน และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ๓. มีการปฏิบัติที่สะท้อนความเอื้ออาทร การช่วยเหลือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ส่งผล ให้ลูกศิษย์เกิดพลังในการใช้ชีวิต การทำงาน การแก้ปัญหาต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง ๔. มีการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในการจัดกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ การจัด กิจกรรม/ โครงการ ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียน
			กจกรรม/ เครงการ ดูแล ชวยเหลอ และพฒนาผูเรยน ๕. มีผลงานที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากองค์กร/ หน่วยงาน/สถานศึกษา

ตารางสรุประดับคุณภาพของผลงานที่นำเสนอ และลักษณะ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณอาจารย์ เพื่อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของการสอน (ต่อ)

ส่วนที่ ๑		ส่วนที่ ๑	ส่วนที่ ๒		
ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน ระดับคุณภาพชอง ผลงาน ผลงานที่นำเสนอ		ระดับคุณภาพชอง ผลงานที่นำเสนอ	ลักษณะ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณอาจารย์		
	วิธีที่ ๑	ഉ	В	d	
รองศาสตราจารย์	วิธีที่ ๒	9	A	๑. มีกระบวนการ วิธีการ แนวทางที่ต้องใช้ความพยายาม และความเสียสละแรงกาย เวลา สติปัญญา และอื่นๆ ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ชัดเจน ๒. มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิดการ พัฒนา/ความเปลี่ยนแปลงในการทำงาน และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตส่งผล ให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานอย่างชัดเจน ๓. มีการปฏิบัติที่สะท้อนความเอื้ออาทร การช่วยเหลือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ส่งผล ให้ลูกศิษย์เกิดพลังในการใช้ชีวิต การทำงาน การแก้ปัญหาต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง ๔. มีการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นทั้งใน และนอกสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมการ พัฒนาวิชาชีพ ๕. มีผลงานที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานศึกษาทั้ง ภายใน และภายนอก และนำไปปรับใช้ในบริบทที่แตกต่าง และมีการขยายผลการ ทำงานอย่างต่อเนื่อง	

ตารางสรุประดับคุณภาพของผลงานที่นำเสนอ และลักษณะ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณอาจารย์ เพื่อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการด้านการสอน (ต่อ)

ส่วนที่ ๑		ส่วนที่ ๑	ส่วนที่ ๒	
		ระดับคุณภาพชอง	ลักษณะ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณอาจารย์	
		ผลงาน	ผลงานที่นำเสนอ	
	วิธีที่ ๑	ම	А	๑. มีกระบวนการ วิธีการ แนวทางที่ต้องใช้ความพยายาม และความเสียสละแรงกาย
	วิธีที่ ๒	0	A+	เวลา สติปัญญา และอื่นๆ ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ชัดเจน
				๒. มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิดการ
				พัฒนา/ความเปลี่ยนแปลงในการทำงาน และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตส่งผล
				ให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานอย่างชัดเจน และมีผลงานโดดเด่น เป็นประโยชน์
				ได้รับการยอมรับจากวงวิชาการ วิชาชีพ
				๓. มีการปฏิบัติที่สะท้อนความเอื้ออาทร การช่วยเหลือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ส่งผล
สอสพรอออรณ์				ให้ลูกศิษย์เกิดพลังในการใช้ชีวิต การทำงาน การแก้ปัญหาต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง
ศาสตราจารย์				๔. มีการ ปฏิบัติงานในฐานะผู้นำวิชาการ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนา
				การศึกษาในระดับชาติหรือนานาชาติ
				๕. มีผลงานที่พัฒนาขึ้นที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้
				(๑) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับชาติหรือนานาชาติ และได้รับ
				รางวัลหรือการยกย่องจากสมาคมวิชาการหรือวิชาชีพในระดับชาติหรือนานาชาติ
				หรือ
				(๒) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับชาติหรือนานาชาติ
				และเป็นผลงานที่ได้รับการรับรอง /คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ส่วนที่ ๓

ตารางสรุปลักษณะคุณธรรม จริยธรรมทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้

- ๑. มีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ
- ๒. อ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเองเพื่อแสดง หลักฐานของการค้นคว้า
- ๓. ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยหรือละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่นหรือสิทธิ มนุษยชน
- ๔ ปราศจากอคติ และเสนอผลงานตามความเป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการศึกษาหรือวิจัยโดย หวังผลประโยชน์ส่วนตัว
- ๕. นำผลงานไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย
- ь. มีหลักฐานแสดงการอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของสถาบันที่มีการดำเนินการ

แบบประเมินการแต่งตั้งผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานด้านการสอน

ชื่อผู้เสนอขอ	ขอตำแหน่ง	วิธีที่
ในสาขาบทบาทหน้าที่		
ผลงานทางวิชาการด้านการสอน เรื่องที่๑ ชื่อผลงาน		
ผลงานทางวิชาการด้านการสอน เรื่องที่๒ ชื่อผลงาน		
ผลงานทางวชาการดานการสอน เรองท๒ ชอผลงาน		

ส่วนที่ ๑ การพิจารณาผลงานทางวิชาการด้านการสอน (ให้ท่านพิจารณาใส่เครื่องหมาย √ หากมีตัวบ่งชี้นั้น) ๑.๑ เอกสารสรุปผลการจัดการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานด้านการสอนที่ผ่านการใช้งานจริง

ตัวบ่งขึ้	ผลงา	ผลงานชิ้นที่ ๑		ผลงานชิ้นที่ ๒	
		ไม่มี	มี	ไม่มี	
1. สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรือปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน					
2. ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและเหตุผล ที่ผู้สอนใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนที่เป็นนวัตกรรมหรือปรับประยุกต์					
จากของเดิมอย่างเห็นได้ชัด เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว					
3. หลักสูตรและรายละเอียดรายวิชา แผนการสอน สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้/การสื่อการเรียนรู้					
4. กระบวนการในการนำไปใช้กับผู้เรียนในสถานการณ์จริง					
5. ผลลัพธ์ที่แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้น					
6. ผลการประเมินการสอนทุกกระบวนวิชาย้อนหลัง 2 ปีการศึกษา					
(ผศ.ด้านการสอนระดับ <u>ดีมาก</u> / รศ.ด้านการสอนระดับ <u>ดีมาก</u> / ศ.ด้านการสอนระดับ <u>ดีเด่น</u>)					
7. ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)					
(ผศ.ด้านการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิระดับ <u>มหาวิทยาลัย</u> / รศ.ด้านการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิระดับ <u>ชาติ</u> / ศ.ด้านการสอนผู้ทรงคุณวุฒิ					
ระดับ <u>ชาติหรือนานาชาติ</u>)					

๑.๒ หลักฐานเชิงประจักษ์ (อย่างน้อย ๒ ตัวบ่งชี้ต่อผลงานแต่ละชิ้น)

	ผลงานชิ้นที่ ๑		ผลง	านชิ้นที่ ๒
ตัวบ่งชี้	มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
๑. การนำไปใช้งานจริงโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายนอกมหาวิทยาลัย โดยนิติบุคคลอื่น				
๒. ได้รับการรับรองทรัพย์สินทางปัญญา เช่น อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตร เป็นต้น				
๓. บทความฉบับสมบูรณ์เสนอในที่ประชุมวิชาการที่จัดโดยสมาคมวิชาการ วิชาชีพ ที่มีการจัดอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๕ ปี				
๔. บทความวิชาการในหนังสือรวมบทความหรือวารสารวิชาการ ที่มีการบรรณาธิการโดย				
คณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน				
ซึ่งเผยแพร่อย่างน้อยในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ				
(ผศ.ด้านการสอนเผยแพร่อย่างน้อยใน <u>ระดับชาติ</u> / รศ.ด้านการสอนเผยแพร่อย่างน้อยใน <u>ระดับชาติ</u> /ศ.ด้านการสอนเผยแพร่อย่าง				
น้อยในร <u>ะดับนานาชาติ</u>)				

ผลการพิจารณาคุณภาพผลงานทางวิชาการด้านการสอนส่วนที่ ๑

ตัวบ่งชี้		ผลงานชิ้นที่ ๑		ผลงานชิ้นที่ ๒	
		ไม่มี	มี	ไม่มี	
๑. แนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ นวัตกรรม เป็นงานริเริ่มสร้างสรรค์ที่ปรับจากแนวคิด					
เดิม หรือแนวคิดใหม่					
๒. มีข้อมูลหลักฐานซัดเจนว่าผลงานที่พัฒนาขึ้น นำไปสู่ผลลัพธ์การจัดการเรียนรู้ หรือ					
สมรรถนะผู้เรียนเชิงประจักษ์ หรือคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ และต้องมี					
หลักฐานชัดเจนว่าผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มอื่นได้					
การขยายผลใช้งานเป็นต้นแบบภายในคณะ มหาวิทยาลัย					
๓. มีหลักฐานชัดเจนว่าผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง					
ภายนอกมหาวิทยาลัย โดยนิติบุคคลอื่น					
๔. มีหลักฐานชัดเจนว่าผลการศึกษาผ่านการรับรองมาตรฐานระดับชาติ หรือนานาชาติ					

,				
๔. มีหลักฐานชัดเจนว่าผลการศึกษาผ่านการรับรองมาตรฐานระดับชาติ หรือนานาชาติ				
200106110800				
หมายเหตุ ระดับต่ำกว่า B มีเพียงข้อ ๑ หรือ ๒ หรือไม่มีลักษณะตามข้อ ๑ และ ข้อ ๒				
ระดับ B ต้องมีลักษณะตามข้อ ๑ และ ๒				
ระดับ A ต้องมีลักษณะตามข้อ ๑- ๓				
ระดับ A+ ต้องมีลักษณะตามข้อ ๑- ๔				
สรุปผลการประเมินส่วนที่ ๑ ผลงานชิ้นที่ ๑ อยู่ในเกณฑ์ 🏻 ระดับ A+ 🔲 ระดับ A 🔲 ระ	ะดับ B	·	ระดับต่ำกว	in B
ความคิดเห็นเพิ่มเติม		•••••	•••••	•••••
			•••••	•••••
	•••••	•••••	•••••	•••••
ผลงานชิ้นที่ 2 อยู่ในเกณฑ์				
			•••••	
			•••••	
	••••••	••••••	••••••	•••••
	•••••••	••••••	••••••	••••••

ส่วนที่ ๒ การพิจารณาด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ (ให้ท่านพิจารณาใส่เครื่องหมาย √ หากมีตัวบ่งชี้นั้น)

ตัวบ่งชี้		ประเมิน
	มี	ไม่มี
๑. มีกระบวนการ วิธีการ แนวทางที่ต้องใช้ความพยายาม และความเสียสละแรงกาย เวลา สติปัญญา		
และอื่นๆ ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ชัดเจน		
๒. มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์ปฏิบัติตามจนเกิดการพัฒนา/ความ		
เปลี่ยนแปลง ในการทำงาน และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต		
มีการปฏิบัติที่สะท้อนความเอื้ออาทร การช่วยเหลือ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ส่งผลให้ศิษย์เกิดพลังใน		
การใช้ชีวิต การทำงาน การแก้ปัญหาต่างๆ จนสำเร็จลุล่วง		
๔ มีการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในการจัดกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ การจัดกิจกรรม/ โครงการ		
ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียน		
๔. มีผลงานที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากองค์กร/ หน่วยงาน/สถานศึกษา		
๖.มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ ส่งผลให้ศิษย์มีความก้าวหน้าในการทำงานอย่างชัดเจน		
๗. มีการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นทั้งใน และนอกสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ		
๔. มีผลงานที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานศึกษาทั้งภายใน และ		
ภายนอก และนำไปปรับใช้ในบริบทที่แตกต่าง และมีการขยายผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง		
๔. มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจแก่ศิษย์ส่งผลให้ศิษย์มีผลงานโดดเด่น เป็นประโยชน์ได้รับการ		
ยอมรับจากวงวิชาการ วิชาชีพ		
๑๐. มีการ ปฏิบัติงานในฐานะผู้นำวิชาการ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาการศึกษาใน		
ระดับชาติหรือนานาชาติ		
๑๑. มีผลงานที่พัฒนาขึ้นที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้		
(๑) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับชาติหรือนานาชาติ และได้รับรางวัลหรือ		
การยกย่องจากสมาคมวิชาการหรือวิชาชีพในระดับชาติหรือนานาชาติ หรือ		
(๒) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับชาติหรือนานาชาติ		
และเป็นผลงานที่ได้รับการรับรอง /คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา		

ส่วนที่ ๓ แบบฟอร์มการประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการ

ส่วนที่ ๓ ผลการพิจารณาจริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการ						
ไม่พบว่ามีการละเมิดทางจริยธรรมและจรรย	าบรรณท	าางวิชาการ				
— พบว่ามีการละเมิดทางจริยธรรมและจรรยาบ			ເຂກ໌			••••
		•••••	•••••		•••••	•••••
สรุปผลการพิจารณาการแต่งตั้งผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาก	ารด้วยผ	เลงานด้านการสถ	อน			
			ผลกา	รประเมิน		
ผลงานวิชาการ		ส่วนที่ ๑	ส่ว	นที่ ๒	ส่ว	นที่ ๓
		ระดับคุณภาพ	ผ่าน	ไม่ผ่าน	พบ	ไม่พบ
เรื่องที่ ๑						
เรื่องที่ ๒						
1254A @						
ผลการประเมินโดยรวม สมควรได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง						
	ลงชื่อ					
		(		)		
		กรรมการผู้	, ทรงคุณ	เว๋เญ		
	วันที่	เดือน		พ.ศ		